

Jubileumi évfolyam

XL. évfolyam. 9. 23. szám.
Budapest, 1935 december 3.

Megjelenik havonta kétszer.

GUNDEL KÁROLY
MALOSIK FERENC
MARENCICH OTTÓ
NÉMETH ALADÁR
KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL
SZERKESZTI—REDIGÉ PAR
BALLAI KÁROLY

MAGYAR SZÁLLODÁS ÉS VENDÉGLŐS.

HOTELIER ET RESTAURATEUR DE HONGRIE
UNGARISCHER HOTELIER UND GASTWIRT

A Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestületének hivatalos lapja

Organe et propriété du Syndicat des Hoteliers et Restaurateurs de Budapest Organ und Verlag der Budapester Hoteliers- und Gastwirtsvereinschaft

SZERKESZTŐSÉG (REDAKCIÓN): BUDAPEST, IX., LONYAY UCCA 22. SZÁM TELEFONSZÁM: AUTOMATA 84-1-82

Felhívás

ipartestületünk tagjaihoz !

1936. ÉVI JANUÁR HÓ 1-ÉN kezd meg adóközösségünk kilencedik évét.

Tagjaink új nyilatkozataikat és forgalmi kimutatásaikat húsz tag kivételével már megküldték.

Most folyik ezeknek földolgozása, amelynek eredménye szerint kérjük a pénzügyminisztériumtól az új általános megállapítását.

Ugyancsak most állítjuk össze a jövő évi tagok névsorát, amelyből — sajnos — mindazok kimaradnak és így nem lehetnek a jövő évben adóközösségünk tagjai, akik hátralékukat — dacára hozzáintézett fölhívásunknak — december hó 20-áig nem rendezik. Miért is ismételten ezúton is fölkérjük ezt a néhány tagunkat, saját érdekükben tegyenek eleget a főnti határidőig kötelezettségüknek, mert másként nem lesznek adóközösségünk tagjai és hátralékaikat végrehajtás útján leszünk kénytelenek behajtani.

Uj tagul jelentkezéseket ugyancsak december 20-áig elfogadunk!

Aki tehát még nem tagja adóközösségünknek, fölvétel céljából iró-dánkban személyesen vagy írásban is jelentkezhetik.

Budapest, 1935 december hó 1-én.

BALLAI KÁROLY
titkár.

HOLUB REZSŐ
elnök.

MEINL

**Pörkölt kávé kg P 9.—
közli: teakeverék „ P 13.60**

Jó hávéházi minőség. Kérjen árajánlatot! 32-féle kávé,
23-féle teakeverék.

GYULA RT. engros- és postaosztálya
Budapest, VII., István út 23-25. Telefon: 35-0-22.

POPPER MÓR ÉS LIPÓT RT. BORNAGYKERESKEDÉS BUDAPEST-KÖBÁNYA, ELŐD UCCA 8.

TELEFON: *48-4-62. — ALAPÍTOTT: 1869. ÉVBEN.

Az 1922. évi szőlő és borbogaszási kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

Olvassuk, ferjessük lapunkat!

Szerezzünk előfizetőket!

A mi naptárunk.

1935 December 4 Szerda	Dél előtt 11 órakor a képesítőbizottság ülése az Ipartestületben. Este 7 órakor Jóbarátok vacsorája Wagner Antalnál (IX, Ranolder u. 31.)	13 Péntek	Dél előtt 10 órakor Gundel János és id. Kommer Ferenc emléket ápoló asztaltársaság összejövetele a Gourmand söröző és étterem kft. helyiségében (VI, Andrássy út 51.)
5 Csütörtök	Az adóközösség tagjainak adóátalányuk befizetése. Dél előtt 10 órakor a békéltetőbizottság ülése az Ipartestületben.	18 Szerda	Dél előtt 11 órakor a képesítőbizottság ülése az Ipartestületben. Dél előtt 11 órakor a segédvizsgálóbizottság ülése az Ipartestületben. Este 7 órakor Jóbarátok vacsorája Bertha Gyulánál (VII, Erzsébet krt. 12.)
6 Péntek	Este 8 órakor vendéglősök vacsorája a Dunapalota sörözőjében (IV, Mária Valéria uca 14.)	20 Péntek	Dél előtt 10 órakor a békéltetőbizottság ülése az Ipartestületben. Este 8 órakor vendéglősök vacsorája a Wagner söröző kft. helyiségében (VI, Andrássy út 44.)
11 Szerda	Dél előtt 11 órakor a képesítőbizottság ülése az Ipartestületben. Délután 4 órakor az előjáróság rendes havi ülése az Ipartestületben. Este 7 órakor Jóbarátok vacsorája Páczér Jánosnál (IX, Lónyay uca 7.)		

Tisztelt olvasóink!

Az aktuális nagy anyag miatt lapunk más rovataiban csak a legszükségesebb közleményeknek tudtunk helyet szorítani.

Ézért a kényserü aránytalanságért szives elnézését kérjük.

Kárpótólja t. olvasóinkat az igen értékes és tanulságos borvita.

Premier december hóban

TOKAJI BORBABA

??

Vendéglősök Beszerző Csoportja Részvénytársaság

Budapest, IV., Vámház-körút 8

Közleményeinket csak a forrás megnevezésével lehet átvenni.

Cikkeket nem küldünk vissza!

MAGYAR SZÁLLODÁS-ÉS VENDEGLŐS

A bortörvényvita,

AMELY A KÉPVISELŐHÁZBAN FOLYT, befejeződött. A bortörvényjavaslatot nyolc ülésnapon folytatott tárgyalás után jelentékeny módosításokkal a képviselőház elfogadta. Most még a felsőház szól hozzá s azután — remélhetőleg jövő év elején — végrehajtásra kerül.

A bortermelés közgazdasági súlyát és nemzeti jelentőségét mutatja az, hogy a vitában valamennyi párt behatóan részt vett. Összesen 25 képviselő szólt hozzá, amelyből 11 kormánypárti, 4 független kiszagda, 3 keresztény gazdasági, 2 demokrata, 2 szociáldemokrata, 2 kisebbségi, 1 pártönkívüli képviselő volt.

A vita mindvégig tartalmas, a tárgyban elmélyülő, magasívójú és politikamentes volt, méltó dokumentumául annak a felelősségérzésnek, amellyel a borügynek mindig tartozunk és annak a borkultúrának, amely nálunk még nemzetközi mértékkel mérve is jelentős.

Ezért fölötté kívánatos, hogy mindazok a felelős tisztviselők, mindazok az érdekeltségűek a vezetői, akiknek a borhoz közük van, a képviselőház ezen üléséről szóló naplót behatóan tanulmányozzák, mert az abban található szakszerű, elméleti tudásból vagy gyakorlati tapasztalatból fölvetett és tárgyalt eszmék megismerésével és megalapításának elősegítésével a hazai borkultúrát, a bortermelés, kereskedés és fogyasztás jogos igényeinek egyensúlyba hozását szolgálhatjuk.

Ebben a légkörben foglalkoztak — három kivételével — a felszólaló képviselők ipartestületünk emlékiratával. Foglalkoztak pedig a vendéglátóipar munkájának méltatásával, gazdasági hivatásának elismerésével, jóindulattal, megértéssel, úgy, amint ezt az utolsó évek erőfeszítései és munkateljesítményei után méltán várhattuk. A vita során szó volt a termelői borkimerésekről és a vendéglői borákról is és ha a vita folyamán akadt több elfoglalt megállapítás, megvolt ennek a tárgyilagossággal visszhangja is és megcsillámlott ezek so-

rán az a lehetőség és kívánalom, hogy a magyar bor érdekében kívánatos a bortermelő-érdekeltség és a vendéglátóipar között kiélestedt gazdasági ellentét békés levezetése.

Ebben a légkörben ez nem meglepő, hogy valamennyi felszólaló mértéket tartó javaslatainkat általában vagy részleteiben méltányosnak és teljesíthetőnek ítélték.

A borvita ezen általános jellemzése során azonban meg kell emlékeznünk a vita második napján felszólalt Schandl Károly beszédének egy részéről. Bár indokolt javaslataink teljesítését ajánlotta a földművelésügyi miniszter úr figyelmebe, azonban a büntető rendelkezések indokolása közben a vendéglősökkel kapcsolatban megemlékezett a négy évtizeddel ezelőtt történt Engel-féle nagyszabású borhamisításról.

Ez a kapcsolat sértő és lealázó a magyar vendéglősiparra. Engel pécsi borkereskedő volt, de ha az ő esetét a borkereskedőkkel kapcsolta volna össze, az is teljes joggal visszatetszést okozott volna, hát ha még az ártatlan vendéglősipart téve felelőssé ezért! A magyar vendéglős borhamisító sohasem volt s ha e téren a múltban voltak is itéletek, azokban is elenyésző számban voltak a vendéglősök felelősek. Éppen ezért kívántuk a büntető rendelkezések eljárását a büntetőtörvénykönyv szelleméhez hangolni. Schandl Károlynak ez a megnyilatkozása igen súlyosan érintett bennünket, mert ő a földművelésügyi minisztériumnak évekig államtitkára volt s ma a NEP egyik kimagasló politikusa, személynék tekintélye, szavának súlya van.

Méltán utasította vissza Schandl ezen sértő kapcsolatát Czirják Antal képviselő, akinek ezért és hogy iparunk gazdasági helyzetét a képviselőházban fölirta, hála! és köszönettel adozunk.

Schandl Károly a részletes vita során két ízben is megmagyarázni törekedett állításait, azonban nem vette észre, hogy a sértés, amivel a magyar vendéglősipart illette, nem abban volt, hogy a büntetések szigorúságát akarta velünk szemben

BORKERESKEDELMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Vezérigazgató: **Klaber Miksa**

Pincészet:
BUDAPEK, PETŐFI ÚT 16. SZÁM
Telefon: 69-0-98

Városi iroda:
BUDAPEST, V. ARANY JÁNOS U. 10
Telefon: 14-2-82.

Fellner Béla f. ü. v.

Első belvárosi szállodai, vendéglői és kávéházi személyzeteket közvetítő iroda

Budapest, IV., Irányi u. 1. Telefon: 84—2—92

főntartani, hanem abban, hogy az Engel-féle borpanesolást a vendéglősparral kapcsolta össze.

Mi is kijelentjük, emlékiratunkban hangsúlyoztuk, hogy a borhamisítót már saját jól fölfogott érdekeinkben sem védenénk, de nem is védjük, ilyen szándékot sem tulajdoníthatnak nekünk!

A Vendéglős Ipartestület emlékirata a borvitában.

Ezekután a borvitának az ipartestületünk emlékiratára vonatkozó részét a képviselőház naplója nyomán a következőkben ismertettük. Megjegyezzük, hogy a vita folyamán fölvetett eszméket és gondolatokat iparunk szempontjából alkalomadtán külön meg fogjuk tárgyalni.

Először Schandl Károly képviselő foglalkozott emlékiratunkkal.

Schandl Károly: .... T. Ház! Elöttem van a vendéglősök emlékirata, amelyet a törvényhozás tagjaihoz intézett és képviselőtársaimnak is megküldött a vendéglős ipartestület. Beszédem elején leszögezem és elismertem, hogy régi bortörvényünk is, de az új is szigorú és ez a szigorúság megnyilatkozik a büntető rendelkezésekben is. — Méltányolom a vendéglősipar helyzetét, de rendkívül nagy érdekek fűződnek ahhoz, hogy még egyszer olyan események elő ne forduljanak Magyarországon, amilyen volt a múlt század utolsó évtizedében a híres pécsi Engel-féle panesolás. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon) amelynek hullámai egészen az európai piacokra kiesnapta, mert amely pillanatban mellőznénk az eljárással való büntetést a törvény áthágása esetén, abban a pillanatban már ajtót nyitnánk az erősebb borpanesolásoknak, amelyekbe könnyű lenne azokat a pénzbujtatásokat és pénzbujtásokat belekalkulálni.

A földművelésügyi miniszter úrnak bizonyára van gondolja arra, hogy a vendéglősipar kívánságából azt, ami keresztülvihető a magyar bor hírnevének, a nagy érdekeknek sérelme nélkül, a végrehajtási utasítás keretében megtegye. Azt az egyet méltányolnám, amikor azt kívánja a vendéglősipartestület, hogy a boradással a javítás ténye ne csak szóval, hanem írásban is és pedig számlán

vagy költvévelben közöltessék. (Helyeslés). Ebben a kívánságban van valami méltánylandó, mert a szóval való közlés tényleg könnyen feledésbe megy. Amikor a büntető hatóságok elzárásbüntetéssel sújtanak ilyen mesterkedést, méltányos, hogy legyen valami védekezés a kezében annak, aki nem hibás.

A másik kívánság arra vonatkozik a vendéglősök emlékiratában, hogy a nagyobb forgalmat felmutató pincészetekben a szakiskolát végzett önállóan vezető pincemester a törvény áthágásával kapcsolatos büntető rendelkezések tekintetében felelősséget vállal. Maguk a pincészetek, felajánlóták azt is, hogy bár a törvényjavaslat 4000 hektoliterben állapítja meg a minimális forgalmat, szállíttassék ez még lejjebb és állapíttassék meg a minimális forgalom 3000 hektoliterben. Azt hiszem, hogy ebben van valami méltányosság. Én, aki a gyakorlatban esztendőkönn foglalkozván ezzel, is merem a kérdést, azt mondhatom, hogy sokszor előfordulnak esetek, amikor egy rosszindulatú alkalmazott egyszerű vezetése miatt — amely mondjuk, úgy történik meg, hogy a söntésben egy pohár spriccert viaszolt az az alkalmazott, — az a vidéki kocsmáros, aki sok esetben többgyermekes hadirokkant, vagy hadiözvegy, hiszen mostanában a legtöbb esetben hadirokkantak és hadiözvegyek kapták az italmérési jogokat — abba a helyzetbe kerül, hogy neki kell felelnie ezért a bűnselekményért, ezért a kihágásért és az italmérési jog elvesztésével is kell számolnia. Azt hiszem, hogy a hatósági bírói gyakorlat e tekintetben is talál megfelelő óvintézkedéseket.

Attérek most még egy kérdésre, amely a vitában még nem fordult elő, de amellyel foglalkozni kell: a fővárosi vendéglősöknek és a szőlősgazdáknak különösen a bortermelő kimerések körüli harcára. Teljes mértékben aláírom azt a felfogást, hogy a borértékesítés, illetőleg a borkimerés a vendéglősök, szállodások, az éttermi vállalkozók feladata. Az egész vitát azonban, amely abban csúszodik ki, hogy a fővárosi vendéglősök követelik a termelői kimerések beszüntetését Budapesten, egy tény dönti el, amely teljesen elvitathatatlan, az, hogy a borárak javulása illetőleg a borfogyasztás emelkedése azóta következett be, amióta a szőlősgazdák Budapestre bejöttek (Ugy van!

SZENT ISTVÁN

CSALÁDI SÖR

1 1/2 literes zárt palackokban

a
KÖBÁNYAI POLGÁRI

SERFÖZDE

gyártmánya.

VIRÁGVÁZÁK

Elsőrangú műköből készített virágtartók, szökőkutak, művészi szobrok, kertipadok,

ballustrádok, teraszok, oszlopok

általánosan elismert legjobb minőségű vasbetétes fagyellentálló műköből készíte. Menyezettáblák, valamint úgy külső és belső szobrács és műkömunkák készítése

BAUM szobrász

Rottenbiller uca 58. Damjanich ucaával szemben.

Tel: 43-5-45

AGRÁR BORKERESKEDELMI K. F. T. BUDAFOK

Petőfi-út 24-26-28.
Telefon: 69-8-02.

Ugy van! jobbfelől) és megnyitották termelői kiméréseiket. Méltóztatnak emlékezni azokra az időkre, amikor a szőlősgazdák hiába követelték, hogy a vendéglősök, a szállodások, a fővárosi éttermek — főleg a fővárosról beszállók — elégedjenek meg kisebb árkülönbséggel. Nem volt ennek semmi eredménye. A legjobb borvidékeken, a nemes borvidékeken, legfeljebb 30—40 fillért kapott a termelő a bor literjéért, ugyanazt a bort azonban itt, Budapesten, ez előkelő éttermekben, de a közép éttermekben is 2—3—4 pengőért árusították. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől). Semmiféle terméknel nem volt olyan árkülönbség, mint a bornál. Amikor a borokat Budapesten tízszeres áron értékesítették, nem esoda, hogy akkor a szőlősgazdák követelve a termelői kimérések felállításának megengedését, behatoltak Budapestre és meg kell állapítani, hogy azóta ez a nagy spanning, ez a nagy árkülönbség eltűnt. Azóta a borfogyasztás emelkedik és a borárak mérséklődtek. Meg vagyok győződve arról, hogy ha a vendéglősipar, a szállodások, az éttermek kisebb különbséggel megelégszenek s ezt a szőlősgazdák látni fogják, a szőlősgazdák lesznek az elsők, akik hajlandók lesznek ismét Budapestről kivonulni.“ (A képviselőház 56., 1935 november hó 12-iki üléséből).

(Schandt Károly képviselő úr előbb közölt beszédének egy-két mondatához a következőkötök fűzünk.

Iparunknak az Engel-féle borpalesítással való kapcsolatbáhozásáról beszámolóink bevezető részében már megemlékeztünk.

A termelői borkiméréseket illetően pedig *nagy tévedés* azt állítani, hogy mi azok megszüntetését kértük volna. Ilyet *ipartestületünk* sem szóval, sem előterjesztésben sohasem kért. Az 1934. év július havában közvetlenül *Gömbös* Gyula miniszterelnök úrhoz fordultunk s a neki átadott emlékiratunkban a termelői borkimérések újból való szabályozását kértük.

Kértük pedig az alábbi pontok figyelembevételével:

1. A bortermelő igazoltan sajáttermésű borát csak személyesen avagy a pénzügyi hatóságoktól elismert szakember útján mérhesse a hivatalos italmérőkkel egyenlő feltételekkel.

2. Termelői borkimérési engedélyt csupán a termelés helyén és esetleg egy *nem* bortermelő községben, városban legyen kiadható a szokásos közszükségleti szempont figyelembevételével.

3. Az a termelő, aki saját borát kimérni akarja, az illetékes helyi hatóságoknál igazoltni tartozzék természetesen mennyiséget, amelyet a pénzügyi közegek ellenőrizzenek s az ellenjegyzett igazolás a bornérő-helyiségekben az engedély mellett kifüggesztendő;

Borszűrészhez Kristály-szűrő a legalkalmasabb. Legjobb referenciák.

Gyártja:
 Egyesült Gép- és Fémáruipar Rt. Bpest
Egyedüristója:
FORSCHNER JANOS

pinceszárazási cikkek

Budapest, VI., Teréz körút 41. Telefon: 11-6-10.
Az összes pinceszárazási felszerelések és borkezelést anyagok legolcsóbb beszerzési helye.

továbbá minden helyeken, ahol borát mér, az egész terméssérül tartozzék elszámolni, hogy a sajáttermésű bormennyiség kimérése állandóan ellenőrizhető legyen.

4. Nagytermelő, ugyancsak a pinceszövetkezetek, amelyek kereskedelmi alakultak, valamint borkereskedők kiesinybeni kimérésre ne kaphassanak engedélyt, minthogy ezeknek létét egyéb jövedelmük, vagyonuk és kereskedésük biztosítja.

A termelői kiméréseket a kormány elsősorban a *kistermelők* fölségítésére szánta, akik azonban elenyésző kis számban éltek vele; kótségho is vonjuk, hogy a termelői kimérések föntartása általános bortermelői érdek volna. Ez inkább igen kevés nagytermelőnek és borkereskedőnek az érdeke.

5. Minthogy a bortermelő, ha borát kiesinyben nem a termelési helyén mérí ki, e kiesinybeni borméréssel keresetszerűen foglalkozik és ezen bevétele után forgalmi adót tartozzék leróni.

6. Végül megfontolandó, vajjon a bortermelőki kiesinyben való kimérésénél ne újítassék-e föl az a régi törvényes szokás, hogy a bortermelő kiesinyben csak *Szent Mihálytól Szent Györgyig* mérhesse, azontúl csak nagyban árusíthasson.

Autobus körjáratok

a főváros és vidék látványosságaihoz.

Autobus társasutazások

bel- és külföldre.

IBUSZ - AUTOBUS TOURS IRODA
V, Vörösmarty tér 7.

**Szállodák ülbutorait,
függőnyeit, szőnyegait
kiválóan és olcsón tisztítja
résztisztításra is a**

Király Gőzmosóda és Vegytisztító Gyár
IV., Magyar ucca 3. Telefon: 85-1-29.

Ami a borárakat illeti, itt a képviselő úr a beszerzési ár minimumát, a vendéglős eladási ár maximumát vette és a vendéglőszület rezsijére nem gondolt, mert csak így vehette ki az állítólag 30—40 filléresít vásárolt borknak 2—4 pengős eladási árát.

A bortermelő gazda rezsije bizonyára nem ismeretlen a képviselő úr előtt, de a vendéglőscégen. Már pedig ha az árát bírálata tárgyává teszi valaki, érdeklődnie kell az azt terhelő kiadások felől.

Ezért tájékoztatásul megemlítjük, hogy pontos analízis után megállapítottuk, hogy a vendéglőszület rezsije a bruttó bevétel 42,1—47,7 százalék. Ezek közül a személyzet (fizetés, ellátás, OTL, MABI díjak) a bruttó bevétel 14,4—16,8%-át, a fűtés, világítás, mosás 6,2—7,8%-át, az üzemtér 7,8—8,7%-át, a zene 4,9—3,8%-át; az általános üzleti költség 2,6—2,9%-át emésztí meg.

Az adóterhekkel általában nem szólnuk, csupán azokat soroljuk föl, amelyekkel foglalkozásunkból folyóan, minden más iparral közösen viselt adózásról felül vizsgáljuk. Ime ezeket:

1. Italmérségi illeték; 2. borfogyasztási adó; 3 (közvetve terhel bennünket a sorádó és a szeszadó); 4. járadafoglalási díj; 5. idegenforgalmi járulék; 6. zenejogdíj; 7. vígalmadó; 8. rendőrségi (záróra, zene stb.) engedély díjak.

A forgalmi adózás (a fényvázisírról ne is szóljunk!) a mi iparunkban a következőképpen alakul.

Míg más iparos csak saját üzleti bevételei után rója csak le a forgalmi adóját, addig a vendéglős, szállodásipar az ipargyakorlásához szükséges számos köz-szükségleti cikkek beszerzése következtében még a súlyos fizetésadó terhét is viseli

Igy

a főhőneműbeszerzésünket terheli	15—17%
az üveg, porcellánt terheli	6 %
a bűrtort terheli	7 %
a tűzelőfűt, szemet terheli	4,5 %
a cukrot terheli	6 %
a kávéat terheli	11 %
a teát terheli	11 %
a kakaót, csokoládét stb. terheli	6,75%
a vaniliát terheli	11 %
a fahaját terheli	11 %
a fekete bort terheli	11 %
a külföldi olajat terheli	5 %
a belföldi olajat terheli	4 %
az ecetet terheli	6 %
a szappant terheli	8 %
a kristálysódót terheli	10 %
a gelatint terheli	5 %
még a fogvájót is terheli	7 %

fűzésadó.

A fűzéstéher abszolút értékben mily összeget tesz ki, ezt a legfrissebb, most folyó adatgyűjtésünköből a következő példakállyal illusztráljuk.

Ez az elmúlt 12 hónapban a forgalmiadóval együtt egyik nagy étteremünk közel 60.000 P-t fizetett, középintézet átterében 16—22—25.000 pengőt, kisvendéglőknél 800—1600—1500 pengőt fizettek.

A fővárosi vendéglősokohase vásárolták az oleső borokat. A jobb éttermek vagy éppen a hoteléttermek „asztali bor” néven is fajborokat mérnek és ami a

bortermelőket szempontjából fontos, az előkelő hoteléttermekben folyó bort is kiszolgálják — akár 1 delt is — hotelét külföldön már a középvendéglős akárhányra, a hoteléttermek valamennyje csupán palackbort szolgáltat fel.

Nagyonbb vendéglőink 30—40 filléres bort nem is vásárolnak és ha van is ilyen beszerzésük, ezt semmire se mérik 2—4 pengőért literjét, amint ezt Schandl képviselő úr állítja.

Egyébként közpénzen és termelőtől beszerzett bor eladási árát annak beszerzési árán felül az alábbi kiadások határozzák meg: a hordók szállítása oda és vissza; különféle kiadások: napszám, borralvalók, hordódugók, bádóg; fogyasztási adó, köveztetvám; törés, apadás, szivárgás, cserzés; ügynöki díj, személyes kiadások, vasút, szekér, szállás stb. Ezeknek mérlegelése alapján bizonyára képviselő úr sem dobta volna világgá a „tízszerez árt”, amelyért a vendéglős a bort mérí!

Lelektani szempontból vizsgálva a bortermelőt és italmérsők áldatlan küzdelmét, meg lehet állapítanunk azt, hogy míg a vendéglősök, az italmérsők képviselőiben, a maguk igazait tárgyilagos érvekkel vitatják és a kívánt megoldásban, amint ezt az előbb közölt pontok is bizonyítják, a méltányosságot szem elől soha el nem tévesztik, addig a bortermelőket részéről kezdet-től előtérbe nyomult a problémának egyoldalú és szubjektív szemlélete és vitafása.

Ennek a borvitának eddig már — mert más képviselők is szólatnak a termelői borkiméréséről — meg van az az eredménye is, hogy a bortermelőket képviselő az ország színe előtt megszólaltak és megszólalásukban nem hiányzott a belátás és a méltányosság érzése, sőt a miniszter urral annak a készségnek is kifejezést adtak, hogy ennek a káros helyzethez likvidálására hajlandók. Csak ne akarjanak mindent ezzel a szegény vendéglősiparral megfizetni!

Meg volt még az a további eredménye is, hogy egyik-másik képviselő rámutatott a borproblémának olyan vonatkozásaira is (a csemegeszőlő, a borknak ipari földolgozása, a bortermelési adó, a szeszprobléma, a borközraktárak, a tervszerű szőlőtermelés, általános fagy- jégkártbiztosítás stb.), amelyeknek megoldása fogja a bortermelőket rentabilitás tenni s nem a bortermelőket ezrelekeinek érdekét szolgáló termelői bortermékek szorgalmazása, fejlesztése és terjesztése. (A szerk.)

Fábián Béla: „... Most pedig méltóztassanak megengedni, hogy rátérjek a magyar szállodások és vendéglősök ipartestülete által minden egyes képviselőtársamnak megküldött memorandum tárgyához.

A borfogyasztás terén nemcsak a borkereskedelemnek, hanem a magyar szállodás- és vendéglősiparnak is komoly jelentősége van és meg kell állapítanunk a multa vonatkozásban, hogy nagyon ritkán volt alkalom panaszra a magyar vendéglős, szállodás és általában a magyar italmérső társadalommal szemben. Tapasztaltuk, hogy pl. az utóbbi időben megindult idegenforgalom terén a magyar szállodásoknak és vendéglősöknek a magyar bor propagandájára terén nagy eredményeket sikerült elérniük, mert hiszen látjuk, hogy valahány kül-

Kitünő a Dreher keksz és a Dreher csokoládé!

földi az országba jön, ha más árucikkeket is visz ki innen, de mindenesetre néhány palack magyar bort is visz ki, amit nem a magyar termelőtől, hanem a magyar vendéglőtől vagy pedig attól a szállodástól vásárol, amelyben megszállt. Nekünk tehát semmiesetre sem érdekünk, hogy azt a magyar vendéglős- és szállodásipart a törvényjavaslat egyes intézkedéseivel elkésztésük olyan mértékben, hogy ezeknek ne legyen érdekük a magyar bor propagandáját tovább folytatni.

T. képviselőház! Itt kell megemlítenem, hogy nemrégiben a magyar szállodások és a magyar vendéglősök kiállítását akarták rendezni, — amelynek elmaradását mélyesen sajnálom — amely kiállítás alkalmával meg akarták mutatni azt, hogy a magyar szállodások és vendéglősök a magyar bor propagandájá és tisztántartása terén mit produkáltak a multban. Végtelenül sajnálom ennek elmaradását azért, mert hiszen itt Magyarországon az utóbbi időben éppen a borpropagandával kapcsolatosan én egy nagyon sajnálatos jelenséget látok, azt, hogy a termelői kimérések mellett a magyar szállodásoknak és vendéglősöknek a borpropaganda terén elért eredményeit nem akarják tudomásul venni, holott tisztában kell lennünk azzal, hogy bármilyen eredményeket is érjenek el Budapesten az úgynevezett termelői kimérések, mégis, végeredményben a bormennyiség jelentős többsége a fogyasztó publikumhoz a vendéglőkön, szállodákon és korcsmákon keresztül jut el.

Nekem ezt a kérdést azért kellett előrebocsátani, mert a törvényjavaslat büntető rendelkezéseit kénytelen vagyok a magam részéről kifogásolni. Nem azért, mert intézkedések vannak benne a borhamisítás megállítására. Ezeket az intézkedéseket legteljesebb mértékben helyeslem, sőt, megvallom egészen őszintén, én a borhamisításra vonatkozólag még sokkal dróköibb szabályokat hoztam volna, mint amilyeneket a t. kormány törvényjavaslata előír. Különbséget kell azonban tenni szállodásokból, véletlenségből vagy gondatlanságból elkövetett bűnselekmény között, de ebben a törvényjavaslatban egyáltalában nem látom ezt a megkülönböztetést.

Az, hogy valaki szándékosan, véletlenségből vagy pedig gondatlanságból követte-el a kihágást, ebben a törvényjavaslatban egyáltalában nem játszik szerepet, holott szerepet kellene játszania. Továbbá nincs megállapítva annak az egyedül való felelőssége sem, aki a bűnselekményt elkövette.

Nagyon helyeslem pl. azt, hogy a t. kormány

a törvényjavaslatban előírja a nagyobb pincegazdaságok részére vizsgázott és oklevéllel rendelkező pincemesterek alkalmazását, sőt, megvallom egészen őszintén, én még sokkal tovább mennék éppen a magyar bor érdekében. A t. kormány törvényjavaslata ugyanis 4000 hektoliterben állapítja meg azt a mennyiséget, amely mellett okvetlenül okleveles pincemestert kell alkalmazni. En nemének, ha nem is túlságos nagymértékben, de legalább is 3000 hektoliterig. Egyet azonban meg kell állapítanom, akkor ne az a gazda, ne az a vendéglős, vagy ne az a borrhaktártulajdonos bírjon felelősséggel azért, ami az ő pincészetében történik, hanem az okleveles pincemesternek kell felelősséggel bírnia. Természetes dolog, hogy egészen más elbírálás alá esik az, ha egy pincemester a törvény által nehezményezett kihágást vagy véttséget gazdájának az utasítására követi el, akkor mindenképp meg kell büntetni. Abban az esetben azonban, ha a gazdának a tudomása nélkül követi el a kihágást, teljességgel lehetetlen, hogy a gazdát vétkesül, anélkül, hogy őt ebben az irányban bármilyen felelősség is terhelne, mégis megbüntessék. Nemcsak a vendéglősökre és szállodásokra vonatkozik ez a kifogásom. Méltóztassanak csak elképzelni, mi történik a t. agrárképviselő urak által oly erősen védelmezett termelői kimérések esetében is. Előfordulhat az az eset is, hogy a termelői kimérések alkalmazott esapos ellensége annak, akinek szolgálatában áll, esetleg felmondásban van és erre ő maga követi el a bűnt, maga is jelenti fel és mégsem őt fogják megbüntetni, hanem az ő gazdáját. Mert, méltóztassék elképzelni, mennyire inkább előfordulhat ez a vendéglősöknél és szállodásoknál.

A t. kormány egyáltalán nem intézkedik ezekről az esetekről a törvényjavaslatban. A törvényjavaslat általában nem állapít meg bizonyos fokozatosságot a büntetésekben. En példának okáért éppen azért, amit most elmondottam, helytelennek tartom azt, hogy a büntetést rögtön hírlapi közzététellel kapcsolják egybe. Mert méltóztassanak elképzelni, mit jelent pl. egy vendéglőre vagy egy szállodásra nézve az, ha saját hibáján kívül megbüntetik és azt közzéteszik a hírlapokban. Aláírom ezt, hogy a saját hibáján kívül, mert ha valakivel a saját hibájából történik ilyesmi, az rendben van. Azt elmondotta tegnapi egyik képviselőtársam, hogy a termelői kiméréseknél is előfordulhat az az eset, hogy a borral valami manipuláció történik, hiszen az a termelő nem állhat mindig a háta mögött az ő kimérőjének.

Ciános 8 P-től, falat radtroz 4 P-től szobafestés, patlogásmentes konyhafestés, mázolás és az összes ipari munkát a

Háborút Viselt Iparosok Szövetkezete

becsülettel végzi. — VI., Teréz körút 47. sz. I. em. 4-5. Telefon: 23-6-13 és 11-8-77.

Gondoskodjunk arról, hogy a zenekarvezető zenészeit a MABI-ba bejelentse!

Cifka József

pincegazdasági cikkek szaküzlete.
Budapest, V., Vilmos császár út 48. sz. Telefon: 22-8-92.
Borszivatlyúk, szűrőgépek és az összes borkezelési anyagok.

Hát az a nagyvendéglős, az a szállodás, annak a nagyobb italmérő üzemnek a tulajdonosa állandóan a háta mögött állhat az ő esapósának és állandóan vigyázhat arra, hogy ne kövessen el semmimemű büncselekményt! ... Tönkre lehet tenni egy vendéglőnek, egy szállodának vagy egy italmérőnek a hitelét teljes mértékben azzal, hogy kénytelen közzétenni valamelyik hírlapban azt, hogy ő valamilyen vétség vagy kihágás miatt elítéltett. En bizonyos tekintetben tovább mennék, mint ameddig elment a t. miniszter úr javaslata. Abban az esetben, ha azt tapasztalnám, hogy visszaeső bűnösökkel állunk szemben, olyanokkal, akik igenis, üzletszerűen foglalkoznak azzal, hogy bort hiszitanak vagy higitanak, én azokkal szemben még az engedély elvonásáig is elmennék. De nem mennék el odáig, hogy pl. abban az esetben, ha valamelyik borkereskedőnél, vendéglősnél, szállodásnál vagy italmérőnél azt tapasztalnám, hogy nála a borral tudomásán kívül manipuláció történt, rögtön az elközbást alkalmazom és eljussak odáig, hogy esetleg azt az üzemet anyagilag tönkre is tegyem. Nekem az a felfogásom, hogy a t. kormánynak a büntető rendelkezéseknél is védeni kell a véten embert, védenie kell azt, aki gondatlanságból került csak bele abba a bajba, amely ráneve elég jelentőséggel bír, már csak azért is, mert hiszen vele szemben büntetési tételt alkalmaznak. Ez vonatkozik a véten mulasztóra is! Arra kérem a t. miniszter urat, méltóztassék gondolkodni és gondoskodni arról, hogy a büntető rendelkezéseknél, amelyek az 50. §-tól kezdve vannak benne a törvényjavaslathban, bevétessék az, — ami a büntetőtörvénykönyvben is benne van — hogy különbséget kell tenni a szándékosság — mert hiszen a szándék, a dolus teljes mértékben hozzá tartozik a büncselekmény fogalmához — a gondatlanság és a véletlenség között, mert egészen más elbírálás alá kell, hogy kerüljön az, aki maga tulajdonképpen nem is tehet arról, hogy büncselekményt az ő üzemében elkövetett . . .

T. képviselőház! Méltóztassék megengedni nekem, hogy ezzel a törvényjavaslattal kapcsolatban felhívjam a t. kormány figyelmét a magyar vendéglős-, szállodás- és általában az italmérőiparnak más sérelmeire is.

Egyben — azt hiszem — valamennyien megállapodhatunk, abban t. i., hogy a magyar bortermetelőrsadalomnak érdeke, hogy ebben az országban egy tökéletes és vásárlóképes vendéglősipar existáljon. Abban az esetben, ha ez igaz, akkor nem büntető rendelkezések alkalmazásával kell

ezt az ipart megnyomorítani, hanem gondoskodni kell arról, hogy ne legyen olyan a helyzete, mint amilyen ma az egész vendéglősiparé. Nagyon ajánlanám a t. miniszter úr figyelmébe, — mert ha nem is tartozik ez a miniszter úr hatáskörébe, azért mégis a miniszter úr gazdának vásárlóirol várnó szó — méltóztassék megnézni azt, hogy mi esoda szörnyűsége közterhekkel van sűtjva az egész magyar vendéglősipar. Nem lehet elképzelni azt a mérhetetlen számsort, amelybe belefoglalható volna azoknak a közterheknek óriási skáláján, amelyeket a magyar vendéglősiparnak viselnie kell.

Annak az embernek, aki a mi boraink eladásával foglalkozik, meg is kell élnie. Ha azt akarjuk, hogy a magyar bor fogyjon, abban az esetben a bort olesón kell eljuttatni a fogyasztóközönséghez. A fogyasztóközönséghez a bor olesón csak abban az esetben juthat el, ha a magyar vendéglősipart nem sűtjük azokkal a mérhetetlen közterhekkel, amelyeket ma már alig bír elviselni. Csak egy példa rá hívom fel e tekintetben a t. képviselőház figyelmét. Méltóztatnak tudni, hogy a magyar vendéglősipart agyonsűjtják azok a zenedíjak, amelyeknél tulajdonképpen még csak aludni sem lehet. A napokban járt nálam kerültem egy kis községből, Alagról, egy kis koresmáros, — azért mondom meg, hogy honnan, hogy méltóztassanak tudni, miről van itt szó (Igaz! Ugy van! jobbfelől) — akinek üzletében néha, hontenki egyszerű-kétszer, egy kis cigányzenekar játszik. 389 pengőt állapítottak meg az ő terhére két hónapra azért, mert nem volt megállapodása.

En igen nagy tisztelettel viseltem mindenkinék a munkája iránt, azon az állásponton vagyok, hogy mindenkinék a munkáját meg kell fizetni és nagyon hiszelem azt, hogy a zeneszerzők, akik kvalitásaiknak javát adták a mi szórakozásunkra, ne ingyen álljanak munkájukkal rendelkezésünkre, de végeredményben méltóztassék megnézni, hogy ez az egyesület tulajdonképpen kinek hajtja a legtöbb hasznót? Megint azoknak, akik az egyesület vezetik. Pedig van ezeknek az egyesületi vezetőknek az érdekén kívül még egy másik érdek is. Nekünk nem érdekünk az, hogy ez a magyar iparág, amelynek jelentősége nemesak a máé és nemesak a jövőre, hanem amely iparág jelentőségét multibeli adatok is alátámasztják — hiszen méltóztatnak emlékezni, hogy a magyar irodalomban, a magyar gazdasági életben, a magyar kisiparban és a magyar középiparban a magyar vendéglős mindig külön szerepet játszott — mondom

Borközraktár és Borértékesítő Részvénytársaság
Petöfi út 10-12. Budafok Telefon: A. 69-8-01.

— nekünk nem érdekünk az, hogy a magyar vendéglős, a magyar koresmaros, a magyar italmérő olyan mérhetetlen terhek alatt nyögjön, amelyeknek következtében versenyképességét elveszíti és képtelen arra, hogy olyan olcsó áron juttassa el a termelőtől a fogyasztóhoz, mint amilyen olcsón el kellene juttatnia.

T. képviselőház és t. miniszter úr, méltóztásának elhíni nekem, hogy sokszor előfordul a politikában és a gazdasági életben is, hogy hibát követnek el anélkül, hogy azok, akik a hibát elkövetik, teljes mértékben tudatában volnának annak, hogy most hibát követnek el. Meggyőződésem az, hogy ha ennek a törvényjavaslattal általam kifogásolt rendelkezései benne maradnak a törvényjavaslathoz, ha a t. miniszter úr és a t. földművelésügyi kormány azokban a kérdésekben, amelyeket a kereskedelemre, valamint a vendéglős- és szállodásiparra vonatkozólag elmondtam, kapacitálhatatlan marad, abban az esetben évek múlva rá fogunk jönni arra, hogy jó lett volna hallgatni ezekre a kifogásokra, amelyek voltaképpen nem is az én kifogásaim, mert hiszen én legfeljebb szócsöve vagyok azoknak, akiknek érdekeit ez a törvényjavaslat érinti.

Azok, akik a törvényjavaslat rendelkezései érintenek, ugyanúgy hozzátartoznak a magyar élthez, ugyanúgy adófizető polgárok, mint amilyen adófizető polgárok és amiként hozzátartoznak a magyar élthez azok, akiknek érdekeit a t. miniszter úr ezekkel szemben meg akarja védeni.

A gazdasági életben mindig kiegyezésre van szükség. Az állam, amelynek minden polgárát egyenlően kell megvédenie, soha sem szolgálhatja egyedül és kizárólag egy társadalmi réteg érdekeit. Az érdekképviseletek szolgálhatják a hozzájuk tartozók érdekeit maradéktalanul, de az államnak a különféle, egymással szembenálló gazdasági rétegek érdekeit ki kell egyenlítenie annál is inkább, mert meggyőződésem szerint minden elhulló gazdasági egzisztencia a polgári társadalom egy-egy pillérének a kihullását jelenti.

A magyar kisipar és kiskereskedelem a legutóbbi tíz esztendőben szörnyűségecs válságokon és katasztrófákon ment keresztül, nem saját hibájából, hanem sokszor bizony kormányintézkedések következtében. Vigyázzon a t. kormány és a t. miniszter úr, nehogy az a derék társadalmi réteg, amely az országgal szemben mindenkor teljesítette kötelességét, a magyar vendéglősök, szállodások és italmérők rétege a törvényjavaslat következtében saját hibáján kívül válságos helyzetbe jusson." (A képviselőház 57., 1935 november 13-iki ülésének naplójából).

Malasits Géza: „..... Az első az, hogy a magyarországi, de különösen a budapesti borforgasztás — mondjuk hát így — fejlődésének erősen útját állja az, hogy nálunk nem termelnek egységes típusú, jó bort. Ahány vendéglő, annyiféle bor, ahány italmérés, annyiféle bor. Ezekkel a borokkal is úgy vagyunk, mint az egalizált kültekli tehéntejjel. Bent a városban elfogadható, jó

JELINEK ÉS JAKOBOVITS VÉSNOKI MŰTERME
Budapest, VII., Kazinczy ucca 52. sz. Telefonhívó: 45-9-38.
Szállodal, kövchézi és vendéglői berendezések vésését szakszerűen, pontosan és szolid árk mellett készíljük.
— Kérjen árajánlatot. — Zománcablák és bélyegzők. —

Korányi Hugó
arany-, ezüst-vésnök.

Budapest, VII., Wesselényi-u. 19. Tel. hívó: 43-4-64.

Perzsá-, szmirnászőnyegek, függönyök művészes javítását festését és tisztítását jutányos árban vállalom.

Kovácsné VII., Izabella ucca 11. (Üzlet)
Szíves pártfogásukat kérem.

A velszi herceg ittartózkodása alatt a lipókörúti

Glasner Ede r. t.
„PRINCE OF WALES”

kétzersültjét fogyasztotta.
LIPÓT KÖRÚT 6. TELEFON: 11-6-26.

Irógépek évi szakszerű jókarban tartása, javítása és eladása, műhelye és kölcsönzés Hadirokkantak Irógép Előrelé VII., Vig ucca 37. Tel.: 40-2-94.

Tetőfedést, tetőjavítást, jókarbantartást

Garancia mellett szakszerűen készít
Farkas, VII., Akácfá ucca 14. Telefon: 43-3-11. sz.
Díjmentes költségvetés.

Dietz M. bornagykereskedő

Budapest, XI. Horthy Miklós út 31. (Tel: 59-8-24.)
Sziklapincek Budafokon, Petőfi út Dunasor 32.
Alapítva: 1890.

DOMONKOS ALAJOS

oklevéles pincemester, borkereskedő, bor- és pálinkabizományos Cegléd, I. Pesti út 19. Tel.: 54.
Ajánlja kitünő fajborait. Bort, pálinkát előnyösen közvetíti. Vevőinek ingyen szaktanácsal szolgál.

Trafikot vegyen át

kezelésre, befektetett tőkéje és megélhetése biztos, óvadékára teljes fedezetet kap. Csalás korrekelt megélhetést nyújtó trafikok közvetítésével foglalkozik a **DOHÁNYKISÁRUSOK SZÖVETKEZETE**
Bérkocsis u. 19. II. em. Telefon: 35-35-2.

Fisch Márk vad- és baromlikereskedő

Központi vásárcsarnok 56—58. filke. Vámbház körút 5. Telefon: 83-4-63.

Cifka József

pincegazdasági cikkek szaküzlete.

Budapest, V., Vilmos császár út 48. sz. Telefon: 22-8-92.

Borszivatlyúk, szűrőgépek és az összes borkezelési anyagok.

Hát az a nagyvendéglős, az a szállodás, annak a nagyobb italmérő üzemnek a tulajdonosa állandóan a háta mögött állhat az ő esapoának és állandóan vigyázhat arra, hogy ne kövessen el semminemű büncselekményt! . . . Tönkre lehet tenni egy vendéglőnek, egy szállodának vagy egy italmérőnek a hitelét teljes mértékben azzal, hogy kénytelen közzétenni valamelyik hírlapban azt, hogy ő valamilyen vétség vagy kihágás miatt elítéltett. En bizonyos tekintetben tovább mennék, mint ameddig elment a t. miniszter úr javaslat. Abban az esetben, ha azt tapasztalnám, hogy viszszaeső bűnösökkel állunk szemben, olyanokkal, akik igenis, üzletszerűen foglalkoznak azzal, hogy bort hamisítanak vagy higítanak, én azokkal szemben még az engedély elvonásáig is elmennék. De nem mennék el odáig, hogy pl. abban az esetben, ha valamelyik borkereskedőnél, vendéglősnel, szállodásnál vagy italmérőnél azt tapasztalnám, hogy nála a borral tudomásán kívül manipuláció történt, rögtön az elkobzást alkalmazom és eljussak odáig, hogy esetleg azt az üzemet anyagiilag tönkre is tegyem. Nekem az a felfogásom, hogy a t. kormánynak a büntető rendelkezéseknél is védeni kell a véten embert, védenie kell azt, aki gondatlanságból került esak bele abba a bajba, amely ránéve elég jelentőséggel bír, már csak azért is, mert hiszen vele szemben büntetési tételt alkalmaznak. Ez vonatkozik a véten mulasztóra is! Arra kérem a t. miniszter urat, méltóztatssék gondolkodni és gondoskodni arról, hogy a büntető rendelkezéseknél, amelyek az 50. §-tól kezdve vannak benne a törvényjavaslatban, bevétecsék az, — ami a büntetőtörvénykönyvben is benne van — hogy különbséget kell tenni a szándékosság — mert hiszen a szándék, a dolus teljes mértékben hozzá tartozik a büncselekmény fogalmához — a gondatlanság és a véletlenség között, mert egészen más elbírálás alá kell, hogy kerüljön az, aki maga tulajdonképpen nem is tehet arról, hogy büncselekményt az ő üzembén elkövetett . . .

T. képviselőház! Méltóztatssék megengedni nekem, hogy ezzel a törvényjavaslattal kapcsolatban felhívjam a t. kormány figyelmét a magyar vendéglős-, szállodás- és általában az italmérőiparnak más sérelmeire is.

Egyben — azt hiszem — valamennyien megállapodhatunk, abban t. i., hogy a magyar bortermelőtársadalomnak érdeke, hogy ebben az országban egy tökeerős és vásárlóképes vendéglősipar existáljon. Abban az esetben, ha ez igaz, akkor nem büntető rendelkezések alkalmazásával kell

ezt az ipart megnyomorítani, hanem gondoskodni kell arról, hogy ne legyen olyan a helyzete, mint amilyen ma az egész vendéglősiparé. Nagyon ajánlanám a t. miniszter úr figyelmébe, — mert ha nem is tartozik ez a miniszter úr hatáskörébe, azért mégis a miniszter úr gazdáinak vásárlóirol van szó — méltóztatssék megnézni azt, hogy mi esoda szörnyiségés közterhekkel van sújtva az egész magyar vendéglősipar. Nem lehet elképzelni azt a mérhetetlen számsort, amelybe belefoglalható volna azoknak a közterheknek óriási skálája, amelyeket a magyar vendéglősiparnak viselnie kell.

Annak az embernek, aki a mi boraink eladásával foglalkozik, meg is kell élnie. Ha azt akarjuk, hogy a magyar bor fogyjon, abban az esetben a bort olesón kell eljuttatni a fogyasztóközönséghez. A fogyasztóközönséghez a bor olesón esak abban az esetben juthat el, ha a magyar vendéglősipart nem sújtjuk azokkal a mérhetetlen közterhekkel, amelyeket ma már alig bír elviselni. Csak egy példa rá hívom fel e tekintetben a t. képviselőház figyelmét. Méltóztatnak tudni, hogy a magyar vendéglősipart ajyonsújtják azok a zenedíjak, amelyeknél tulajdonképpen még esak aludni sem lehet. A napokban járt nálam kerületem egy kis községéből, Alagról, egy kis koresmáros, — azért mondom meg, hogy honnan, hogy méltóztatssanak tudni, miről van itt szó [Igaz! Ugy van! jobbfelől] — atinek üzletében néha, hetenkint egyszer-kétszer, egy kis cigányzenekar játszik. 389 pengőt állapítottak meg az ő terhére két hónapra azért, nem volt megállapodása.

En igen nagy tisztelettel viseltetem mindenkinek a munkája iránt, azon az állásponton vagyok, hogy mindenkinek a munkáját meg kell fizetni és nagyon helyeslem azt, hogy a zeneszerzők, akik kvalitásaiknak javát adták a mi szórakozásunkra, ne ingyen álljanak munkájukkal rendelkezésünkre, de végeredményben méltóztatssék megnézni, hogy ez az egyesület tulajdonképpen kinek hajtja a legtöbb hasznot? Megint azoknak, akik az egyesületet vezetik. Pedig van ezeknek az egyesületi vezetőknek az érdeken kívül még egy másik érdeke is. Nekünk nem érdekünk az, hogy ez a magyar iparág, amelynek jelentősége nemesak a maé — és nemesak a jövőndőre, hanem amely iparág jelentőségét multibeli adatok is alótámasztják — hiszen méltóztatnak emlékezni, hogy a magyar irodalomban, a magyar gazdasági életben, a magyar kisiparban és a magyar középiparban a magyar vendéglős mindig külön szerepet játszott — mondom

Borközpaktár és Borértékesítő Részvénytársaság

Petöfi út 10—12.

Budafok

Telefon: A. 69-8-01.

— nekiünk nem érdekünk az, hogy a magyar vendéglős, a magyar kocsmáros, a magyar italmérő olyan mérhetetlen terhek alatt nyögjön, amelyeknek következtében versenyképességét elveszíti és képtelen arra, hogy olyan olcsó áron juttassa el a termelő borát a fogyasztóhoz, mint amilyen olcsón el kellene juttatnia.

T. képviselőház és t. miniszter úr, méltóztasának elhíni nekem, hogy sokszor előfordul a politikában és a gazdasági életben is, hogy hibát követnek el anélkül, hogy azok, akik a hibát elkövetik, teljes mértékben tudatában volnának annak, hogy most hibát követnek el. Meggyőződésem az, hogy ha ennek a törvényjavaslatnak általam kifogásolt rendelkezései benne maradnak a törvényjavaslatban, ha a t. miniszter úr és a t. földművelésügyi kormány azokban a kérdésekben, amelyeket a kereskedelemre, valamint a vendéglős- és szállodásiparra vonatkozólag elmondtam, kapacitálhatatlan marad, abban az esetben évek mulva rá fogunk jönni arra, hogy jó lett volna hallgatni ezekre a kifogásokra, amelyek voltaképpen nem is az én kifogásaim, mert hiszen én legfeljebb szócsöve vagyok azoknak, akiknek érdekeit ez a törvényjavaslat érinti.

Azok, akik a törvényjavaslat rendelkezései érintenek, ugyanúgy hozzátartoznak a magyar élthez, ugyanúgy adófizető polgárok, mint amilyen adófizető polgárok és amiként hozzátartoznak a magyar élthez azok, akiknek érdekeit a t. miniszter úr ezekkel szemben meg akarja védeni.

A gazdasági életben mindig kiegyezésre van szükség. Az állam, amelynek minden polgárát egyenlően kell megvédeni, soha sem szolgálhatja egyedül és kizárólag egy társadalmi réteg érdekeit. Az érdekképviseletek szolgálhatják a hozzájuk tartozók érdekeit maradéktalanul, de az államnak a különféle, egymással szembenálló gazdasági rétegek érdekeit ki kell egyenlítenie annál is inkább, mert meggyőződésem szerint minden elhulló gazdasági egzisztencia a polgári társadalom egy-egy pillérének a kihullását jelenti.

A magyar kisipar és kiskereskedelem a legutóbbi tíz esztendőben szörnyűséges válságokon és katasztrófákon ment keresztül, nem saját hibájából, hanem sokszor bizony kormányintézkedések következtében. Vigyázzon a t. kormány és a t. miniszter úr, nehogy az a derék társadalmi réteg, amely az országgal szemben mindenkor teljesítette kötelességét, a magyar vendéglősök, szállodások és italmérők rétege a törvényjavaslat következtében saját hibáján kívül válságos helyzetbe jusson.“ (A képviselőház 57., 1935 november 13-iki ülésének naplójából).

Malasits Géza: „..... Az első az, hogy a magyarországi, de különösen a budapesti borforgasztás — mondjuk hát így — fejlődésének erősen útját állja az, hogy nálunk nem termelnek egységes típusú, jó bort. Ahány vendéglő, annyiféle bor, ahány italmérés, annyiféle bor. Ezekkel a borokkal is úgy vagyunk, mint az egzaltált kültekki tehéntejjével. Bent a városban elfogadható, jó

JELINEK ÉS JAKOBOVITS VÉSNÖKI MŰTERME
 Budapest, VII., Kazinczy ucca 52. sz. Telefonhívó: 45-9-38.
 Szállodai, kővéházi és vendéglői berendezések vésését
 szakszerűen, pontosan és szolid árák mellett készíljük.
 — Kérjen árajánlatot. — Zománcbábák és bélyegzők. —

Korányi Hugó

arany-, ezüst-vésnök.

Budapest, VII., Wesselényi-u. 19. Tel. hívó: 43-4-64.

Perza-, szmirnaszőnyegek, függönyök művészes javítását festését és tisztítását jutányos árbán vállalom.

Kovácsné VII., Izabella uca 11. (Glel)
 Szíves pártfogásukat kérem.

A velszi herceg ittartózkodása alatt a lipótkörúti

Glasner Ede r. t.

„PRINCE OF WALES”

kétszersültjét fogyasztotta.

LIPÓT KÖRÚT 6. TELEFON: 11-6-26.

Irógépek évi szakszerű jókarban tartása, javítása és eladása, elcserelése és kölcsönzés **Hadirokkantak Irógép Műhelye VIII., Vig uca 37. Tel.: 40-2-94.**

Tetőfedést, tetőjavítást, jókarbantartást

Garancia mellett szakszerűen készít
Farkas, VII., Akácia ucca 14. Telefon: 43-3-11. sz.
 Díjmentes költségvetés.

Dietz M. bornagykereskedő

Budapest, XI. Horthy Miklós út 31. (Tel: 59-8-24.)
 Sziklapincek Budafokon , Petőfi út Dunasor 32.
 Alapítva: 1890.

DOMONKOS ALAJOS

oklevéla pincemester, borkereskedő, bor- és pálinkabizománys Cegléd, I. Pesti út 19. Tel.: 54.
 Ajánlja kitűnő fajborait. Bort, pálinkát előnyö-
 kosan kettőt. Vevőinek ingyen szaktanácsal szclglál

Trafikot vegyen át

kezelésre, befektetett tőkéje és megélhetése biztos, óvadékára teljes fedezetet kap. Csakis korrekt megélhetést nyújtó trafikok közvetítésével foglalkozik a **DOHÁNYKISÁRUSOK SZÖVETHEZETE**
 Bérkocsis u. 19. II. em. Telefon: 35-35-2.

Fisch Márk vad- és barmtilkereskedő

Központi vásárcsarnok 56—58. füle. Vámház
 körút 5. Telefon: 85-4-63.

Olajfestményeket

Hoffmannál

Budapest, IV. Károly krt 28. (Városház épület).

a tej, de ugyanaz a tejjavallalat kültekkel egalizált tejet hoz forgalomba, amelyre ugyancsak azt mondják, hogy pasteurizált tej, amely azonban lényegesen különbözik, sokkal rosszabb, sokkal silányabb, sokkal gyengébb, mint az a tej, amelyet a város közepén árulnak.

Ugyanígy vagyunk a borral. A kistermelő sír, panaszkodik, hogy a bornak nincs ára, egész évi munkája veszendőbe megy, dolgozott, termelt, szüretelt, bevitte a pincébe a bort és alig kap érte valamit. A városi lakosság meg azért sóhajt, hogy az a csavicka, amit neki innia kell, rossz, gyenge és mégis magas ára van. Hogy a borok minősége, a nagy tömegek által fogyasztott borok minősége megromlott, annak nagy része van abban, hogy a kormány engedélyt adott egyes uradalmaknak arra, hogy Budapesten és a vidéki városokban úgynevezett termelői borpincéket nyithassanak. Ezek a termelői borpincék nagyon kevés kivétellel igen fantasztikusnak hirdetik áruikat, azonban az áru korántsem fedi azt a nevet, melyet annak adtak. Méltóztassanak csak egyszer kimenni akár a Ferencváros, akár a Józsefváros külső részeibe, akár ki az Angyalföldre, minden utcaiban találunk egy uradalmi bormérést a pincében, amely valamikor szenespince, búzaraktár vagy óskavasraktár volt, azt kitakarították valahogy, penésszel megszórták egy kiesít, odaállítják a hordókat és egy szép napon jön a címfestő egy hatalmas táblával, amelyen olvasható, hogy újkadar 60 fillér, ó-kadar 70 fillér, nemeskadar 1 pengő, esemegeért 1.20 pengő, pedig mindet egy tükörről szüretelték. (*Farkas István: Egy hordóból! — Derült-ség.*) Azt éppen nem mondhatnám, hogy egy hordóból.

Miből állnak ezek a fantasztikus elnevezésű borok? Egészen gyenge alföldi borokból, amelyeket felizesítenek, felszeszelnek. Mert mi különbség van az ilyen kadarkára és nemeskadarkára között? Az, hogy a kadarkába beletesznek sacharint, azután valami kis penészsamogat, besűrítik egy kis melasszal. (Derültség). Ne tessék azt gondolni, hogy a levegőből beszélek, ez így van. Ezt a bort

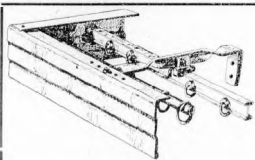
Budafoki Hordóüzem

Budafok, Zrínyi ucca 3. Tel.: 69-8-40.

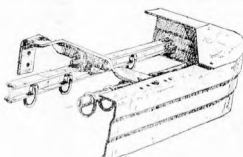
azután egyhónapi állás után kilökök és eladják mint ó-kadart. Úgy vagyunk a felhőborral is. Tessék csak megfigyelni a táblákat. Ki van írva, hogy furmint, muskotály, leányka, zöldszilváni, esemegeódes, pedig mind egy borvidékről, egy szőlőtölkérről származó közönséges, egyszerű becsületes magyar homoki bor, amelyet kellő manipulálás után ezek alatt a fantasztikus nevek alatt árusítanak.

Miután ezeknek az ú. n. termelői borpincéknek a tulajdonosai lényegesen kevesebb adót fizetnek, mint a vendéglősök, azonkívül lényegesen kevesebb vexatúráknak is vannak kitéve, ennek az a következménye, hogy a vendéglős kénytelen ugyan azt tempót követni. Hiába akarna ő a vendégeinek jobb bort adni, hiába akarna, mondjuk, valamivel izletesebb bort adni azért az árért, képtelen erre. Az árat, a minőséget ezek a borpincék szabják meg, amelyek azt a savanyú csavickát feljavítva, furmint, leányka és egyéb fantasztikus nevek alatt árusítják.

Érdekes megállani egy-egy ilyen borház előtt esténként és megfigyelni, hogy amikor a fuvarosok hazamennek, leszaladnak, palacszámra hozzák fel a bort, az után isszák meg, a higiéniá, a jóízlés stb. elkerülését. Erre nem igen találunk példát külföldön. A párizsi fuvaros is, — hiszen a fuvarosok általában szeretik a bort — ahogy a francia mondja, bemegey hatszor egy nap egy pofa borra, de nem ezekbe a sötét, büzlődött pincékbe, hanem bemegey egy vendéglőbe és ott issza meg azt a bor szép tiszta pohárból, nem pedig moeskos palackból, kint az utcán a kocsi mögött, mintha lopta volna. Erre példát sehol sem találunk és ha arról panaszkodunk, hogy a magyar bor hírneve romlik, akkor ne méltóztassanak elfelejteni, hogy azok a vállalkozók, akiknek a szőlőgazdaság hoz semmi közük nincs, akik közönségeses borkereskedők, de egy egyhordas birtokosnak a nevén bérelnek egy pincét és kimérnek egy esztendőben ebből a savanyú és megmésesített — mondjuk így — lőréből 400—500—600 hektolitert, ezek rantják meg itt Budapesten a bor minőségét, mert amint bátor voltam kifejteni, a szerencsétlen koresmáros

Kérjen képes árjegyzéket!

Telefon: 22-0-77.

A legnagyobb választék görgős-, kombinált, húzó-, stb. stb. függőnytartókban és belső berendezéshez, valamint díszítéshez való mindenemű vas- és fémárúban!

NAGY FERENC

vaskereskedő

Budapest, VI., Ó ucca 3.

NICKELCHRONIA

Szállodai és vendéglői felszerelési tárgyakat
**nikkelez és chrómöz
lőtállás mellett**
Nemes Ede Budapest, VI. Nagymező
ucca 45. Telefon: 18-9-90

sem tehet egyebet — hiszen őtöle is követelik, hogy annyiért adja a bort, mint a kimérő — minthogy utánatnével és ezzel általában megromlik a bor minősége . . .

Ennek a bortörvényjavaslatnak kapcsán rá kell azután mutatnom arra is, hogy a vendéglősök az utóbbi időben valóságos rabszolgáivá váltak . . . a nagy borkereskedelmi vállalatoknak. Ezek a borkereskedelmi vállalatok igénykövet tartanak, akik beutazkál az egész országot és ajánlják borraikat hol bizományba, hol váltó ellenében és mindenesetre arra törekszenek, hogy a vendéglősöket keményen a markukba tartásák. Ök látják el őket borral és hiába panaszkodnak a szegény vendéglősök, hogy az a bor nem jóízű, hogy a közönség nem szereti azt a bort, adós lévén, rabszolgája a borkereskedőnek, aki olyan árut ad neki, amilyen neki éppen tetszik.

Ha ez a törvényjavaslat azt intencionálja, hogy a jövőben a bor minősége jobb legyen, szigorúbban illőzzék a borhamisítást s ha ennek a törvényjavaslatnak az a célja, hogy a szőlőtermelő gazdákat valamiképpen felsegítse, akkor első sorban a bormagykereskedők ellen kell kemény eszközökkel fellépni, akik olesón összevásárolva a bort, összezagyaválva adják el a publikumnak fogyasztásra . . .

Miután én előjáróban kijelentettem, hogy sem szőlő, sem borszakértő nem vagyok és csak mint fogyasztó kívánok hozzászólni, tehát röviden összefoglalom azt, amint mint fogyasztó és a fogyasztótársadalomnak egyik szerény tagja, a miniszter úrtól ezzel kapcsolatban kérek.

Mindenekelőtt szíveskedjék hozzájárulni ezeknek az ú. n. uradalmi borpincéknek megrendszabályozásához. Nem lehet tűrni, hogy mindenféle fantasztikus címek és a legnemesebb borok márkája alatt sunyi, silány, savanykás csavikát mérjenek. Ezt tehát nem lehet eltűrni. Tessék csak kimenni (a külvárosi termelői borpincékhez) ott olvashatjuk, hogy: furmint, leányka, zöldszilvánka, pedig mindez egy hordóból kerül ki, csak az egyik több, a másik kevesebb szódát tartalmaz. Ezt nem lehet megengedni, nem lehet a vendéglátóipart agyonverni és kényszeríteni, hogy a bor kimérése tekintetében ugyanazt a tempót kövessék, amelyet nekik ezek a sötét pincék parancsolnak.

Ezen az állapoton tessék változtatni . . .”
(A képviselőház 58., 1935 november 14-iki ülésének naplójából).

Pinezech István: „ . . . Indokolt és feltétlenül szükséges volna intézkedni abban az irányban is, hogy *nem* italmérők, tehát a termelők, ne házalhassanak s ne szekerezhessenek bort hegyvidéki kőzések területére, ahol különben is bőven van bor, ahol nem tudnak mit kezdeni saját borukkal a gazdák.

Nem akarnám én ezt a szekerezést, ezt a házalást megtiltani, hiszen erre rászorul a szőlősgazda. Szállítsa azonban olyan helyre a bort, ahol nem terem. A betyárbeesület is tiltakozik az ellen, hogy olyan helyre vigyenek bort, ahol ugyanez az oylan nehéz sorban küzködnek a szőlősgazdák, akár csak ök . . .

A bor mindenkor nemzeti kincsünk volt. Hogy ismét azzá legyen, annak egyik eszköztét abban látom, hogy a törvényjavaslat a bortörvény ellen vétőkkel szemben szigorú büntetéseket állapít meg. Nem vagyok híve a túl enyhe eljárásnak, mert tudom, hogy célra nem vezet. Nem is vagyok híve azoknak a propeozícióknak, amelyek oda tendálnak, hogy a törvényben meg nem engedett eljárásokért mindig bizonyos személyek legyenek felelősek, akik ezeket az eljárásokat elkövették, kvázi a gazdákat mentesítsük. Ezt nagyon nehezen tudnám elfogadni. Mi, akik ismerjük a bírói eljárást, tudjuk, hogyan szoktak az ilyen dolgok lefolyni, nagyon jól tudjuk, hogy a gazdát sohasem lehetne okolni, sohasem lehetne megcsipni, mindig az inas volna az oka a hibának. Aki borral, aki szeszesitalok kimérésével foglalkozik, aki termel, aki kereskedik, akinek ez a hivatása, a foglalkozása, annak a törvényt első sorban saját érdekében ismernie kell. Ha pedig a törvényt ismeri, ismeri a törvény szigorát, akkor vigyázzon, hogy a törvény a maga szigorával rá ne sújtson. Ha pedig mégis ennek szélsége következik be, vessen magára. (Ugy van! jobbfelől). Egyetlen koncepciót lehetne tenni. A földmivélsügyi miniszter úrra tartozik a kérdés. Ha jónak látja, talán az 51. §-ban felsorolt kevésbé súlyos esetekben lehetne az elzárásbüntetést csak a visszaesőkre alkalmazni, első ízben a pénzbüntetés itt elégséges volna. Ez

Kérjük

kartársainkat,
csakis

hirdetőinknél vásároljanak

és vásárlásaiknál hivatkozzanak lapunkra!

	halkereskedő
	IX., Központi Vásárcsarnok.
	Tel.: üzlet 85-5-84.
	lakás 85-0-71.

Pincéért csak a Genflektől (39-3-62) és a Vendéglősségdek Önségélyző Szövetkezetétől (Tel: 32-7-89) rendeljünk!

Budapesti Gyógy- és Üdülőhelyi Bizottság

(Kurkomissio) V., Vigadó tér 3. (Phönix-palota)

Mindennemű felvilágosítás fürdőgyekekben.

talán bizonyos fokig azokat is kielegítené, akik kívülről túlenyhe esetekben is szigorúknak találják a büntetéseket."

(A képviselőház 58., 1935 november 14-iki ülés naplójából).

Rupert Rezső a büntető rendelkezéseket analizálta és egyik-másik tételéről kimutatta, hogy ellentétben van a kihágási büntetőtörvény rendelkezéseivel. Ugyancsak javaslatokat terjesztett elő az alkalmazott által elkövetett bünecelemeknyeknek helyes elbírálására Ezekután így folytatta:

„A jogi szakszerűség hiányát látom az 56. §-ban is, amely kimondja, hogy mellőzendő azonban az ítélet közzététele az esetben, ha a hatóság a Kbtk. 21. §-a alapján szabja ki a büntetést. Akik a büntetőjogban otthon vannak, azok tudják, hogy pénzbüntetést nemcsak a Kbtk. 21. §-a alapján lehet elzárás helyett kiszabni, hanem ki lehet szabni az 1928:XVII. tc., vagyis a második büntetőnovella alapján anélkül, hogy a Kbtk. 21. §-ára hivatkozni kellene.

Ha tehát a Kbtk. 21. §-a alapján hozott ítéletknél kimondjuk, hogy mellőzendő — mert jelentéktelen esetről van szó — a hírlapi közzététel, akkor ezt arra az esetre is ki kell mondani, ha az 1928:XVII. tc. szerint szab ki a bíróság a maga diszkrecionális jogánál fogva elzárás helyett pénzbüntetést. Ezt mindenesetre szükséges pótolni és ezért benyujtom a következő határozati javaslatot (olvassa): „A ház szükségesnek tartja az 56. § 3. bekezdését kiegészíteni akként, hogy a 3. bekezdés végére iktatassék: „valamint általában, ha az ítélet pénzbüntetésre szól.“ Hiszen a miniszter úr intenciójának is az felel meg, hogy olyan esetben, amikor az ítélkező hatóság nem tartja indokoltnak, hogy elzárásbüntetést szabjon ki, hollott ezt a törvényt lehetővé tenné, amikor tehát nyilván enyhébb esetről van szó, ne lehessen olyan következményeket megmozgatni az illető

ellen, amelyek öt hírlapi kipellengérezéssel ország világ előtt tönkretethetik.

Most volna még egy nagyon fontos kérdés és javaslat a miniszter úrhoz. Végre is nagy horedejű kérdésekről van itt szó, sokszor eldölhet egy-egy embernek vagy vállalkozásnak az egész existenciája örök életre, olyan súlyos következmények érhetik azokat az érdekelteket, hogy sorukat nem bízom a közigazgatási hatóságira.

Bocsánatot kérek, mindnyájan tudjuk, hogy ítélkezőnél az egyetlen garancia a független bíróságban van. Ha olyan nagy horedejű következmények sulthatnak egy embert valamilyen cselekmény elkövetéséért, mint amilyenek ebben a törvényjavaslatban kontemplálatnak, akkor igenis meg kell adnunk a független bíróságban rejlő garanciát. En ezekben a súlyosabb esetekben, nehogy politikai célból ezekkel visszaélni lehessen — mert lehet, az existenciáék egész erdejét és sorát kipusztítani ezzel a törvényvel, ha nem jóindulatú, nem független és nem igazságos kézben van az ítélkezés — szükségesnek tartanám — ez egyúttal megbeesülése is a törvénynek — hogy egy magasabb hatóság, egy magasabb hatalom kezébe tegyük le a feleltük való ítélkezést. Ennélkül szükségesnek tartanám, hogy az 59. § 1. bekezdésében az „eljárás“ szó után beiktatassék a következő szövegrész (olvassa): „a 49. 50. és 51. §-ok eseteiben a királyi járásbírósnak, egyekben pedig — a közigazgatási hatóságnak a hatáskörébe tartozik az ítélkezés.“

Annyi sok jelentéktelen kihágás és vétség van a királyi bíróságok kezébe utalva, miért ne lehetnének ilyen nagy és fontos kérdések is oda-utalva; azokra a tényálladékokra, amelyek elzárással büntethetők, miért ne adassék meg szintén a független bíróság garanciája? Senki sem akar ezzel a féktelen önkény számára karhatalmat biztosítani. Meg vagyok róla győződve, hogy a királyi kormány sem akarja ezt. Ellenkezőleg, a magyar királyi kormány képvisel itt egy egészen magasrendű szempontokat kielégítő javaslatot. Meglátszik azon a vitán is, amely hosszú időn át itt folyt le, hogy magasrendű kérdésekről van szó. Ne legyen tehát a vége ennek egy ilyen lehangoló akkord, hogy viszont ezeknek a nagy kérdéseknek az őrizetét, a garantálását rábizzuk tudatlan szolgabírákra, akik nem edzetek az ítélkezésben, az ítélkezőképességben és nem edzetek egyéb-

Bérbeadó

30 ezer lakosú városban, ahol nincsen kávéház, szállodai építési lehetőséggel, nagy

üzlethelyiségek,

amelyekben háború előtt is kávéház volt. Fejldő gyógy- és strandfürdő, jövő évben katonaság a városban. — Felvilágosítást nyújt válszabélyegért a Karcagi Ipartestület.

Pannónia Szálloda Salgótarjánban bérbeadó.

18 szoba, kávéház és étterem.
Bővebbet a tulajdonosnál: Polacsek Ignácné, Mátránovák, vagy a bérinél Salgótarjánban.

Beszerezésénél okvetlenül kérjen árajánlatot hirdetőnkötől!

Budapesti Központi Általános Tejcarnok

**Szállít: pasztőrözött fejet
tejszínt, tejsílt, túrót és
prima lámpázott tojást.**

VII. ker., Rottenbiller-utca 31

Telefonok: 462-65, 462-62, 462-65, 350-16
és 346-68. Sürgőnycim; Közlej Budapest

**Szállít: joghurtot, jövőt,
ovulót, pasztőrözött
vaját és sajtokat.**

ként sem. Hiszen amny mindenféle kísértsnek és függésnek vannak kitéve...“ (A képviselőház 59., 1935 november hó 15-iki ülésének naplójából).

Sándor István: „... a vendéglátóipar részéről hozzámm érkezett köriratban is látok olyan dolgokat, amelyekre nézve azt hiszem, hogy anélkül, hogy a kifizető célokat elejtenők, anélkül, hogy az egész rendszert gyökeresen módosítanók, az ő jogos igényeiket is ki lehetne elégíteni, mert ha ők azt kérik, hogy a büntetendő cselekmények meghatározása olyan legyen, hogyha büntetésre kerül a sor, csakugyan megkapja a büntetést, aki a törvénnyel ellentétbe jutott, akkor a törvénytervezetnek ilyen értelemben való módosítása szolgálja az igazságot és a méltányosságot anélkül, hogy bármiféle tekintetben kárt okozna abban a rendszerben, amelyet a törvényjavaslat felállítani kíván.“ (A képviselőház 59., 1935 november hó 15-iki ülésének naplójából).

Máriássy Mihály: „... Rá akarok térni azokra a kifogásokra, amelyeket a javaslat egyes intézkedéseivel szemben... az italmérők részéről felhoztak...“

Azok a további kifogások, amelyek a 7. és 13. §-okra vonatkoznak és amelyeket a Budapesti Vendéglősök és Szállodások Ipartestülete egy memorandumban a képviselőház tagjainak rendelkezésére bocsátott, tulajdonképpen arra vonatkoznak, hogy a sűrített musttal vagy borpárlattal történt javítást az átadó az átvevő kívánságára igazolni kétséget kizáró módon köteles, ugyancsak a származási igazolvány átadására is köteleztesk magá a termék. Azt mondja ez a memorandum szőről-szóra (olvassa): „Borvásárlás közben odavetett megjegyzésekkel lehet azt megtenni, amit a vásárlással járó izgalomban a vásárló felültesen, gépiesen tudomásul is vehet, azonban, ha a bornak tiltott módon való feljavítását a borellenőrzés során megállapítják, mivel igazolja magát a vásárló?“

T. Képviselőház! Ha borvásárlás közbeni izgalmaokról beszélünk, méltóztassék megengedni, de az eladó legalább is olyan izgalmas peceket él át, mint a vásárló, sőt talán még izgalmasabbakat is, mert hiszen ma, sajnos, az a helyzet a bortermeleő gazdaközönség körében, hogy fogja a vevőt, ha egyszer a pincéjébe jön és iparkodik őt el nem eresztetni, mert Isten tudja, jön-e másik

Schwarz T. és Társa késes és műköszörüs Finom acéláru raktára. Budapest, VII. Király u. 15 Minden e szakmába vágó munkák legolesőbb készítője.

ZILAHY LÁSZLÓ

MŰVESZI SZOBAFESTŐ-, CIMFESTŐ- ÉS MÁZOLOMESTER
BUDAPEST, VI, CSENGERY UCCA 74. TELEFONHÍVÓ: 18-7-07.

Borpalota Rt.

Budapest, VI. Király ucca 26. Telefonok: 14-0-44 és 18-4-64.

Ajánlja kiváló minőségű márkás
táboralát palackozva és hordófételeben

CSISZER JÁNOS ny. detektív főfelügyelő
Budapest, VIII, Esterházy ucca 24. f. 3. Telefon: 35-6-90.
NYOMOZ — INFORMÁL — MEGFİYEL

FORGALMAS ÚTVONALON,

Peracs szövő- és fonógyárnál, vágóhíd mellett, vendéglő
betelegesség miatt eladó. Borfogyasztás 4—500 liter, Bővebb
lelvilágosítást Wandlich István vendéglős, Pápa, ad

SZÓKE LAJOS mőbútorasztalos

Vállal új és antik bútorok készítését, javítását, fényezését,
örög bútorok modernizálását és átalakításokat jótányosan.
Budapest, VII, Klauzál tér 4. szám. — Telefon: 41-1-36.

Bognár Károly paprikakereskedő

Paprika, fűszer- és gyarmataru a legolcsóbban
Központi Vásárcarnok, Balkarzat 646. szám.

SIPKOVICS DEZSŐ épület-, mű- és tűzhelylakatos

Budapest, VII, Rottenbiller ucca 42. szám. — Tűzhelyek,
kályhák, Esslingeni faredőnyök, vasredőnyök, napellenzők
és szellőztetők készítését, javítását olcsón vállalom.

Féregmentes szabadalom

sodronyágbetétt üzem! Atalakítja összes vas-, réz-
és fabutor sodronyait féregmentesre. —
Egy darab próbaféregmentesítés 4. P. Greizer
vasbutor Budapest, VII. ker., Dohány uca 100.

Vállalja a szakmá-
ba vágó minden
munkát és teljes
lakberendezést

TAKACS ÉS BERTA
kárptios, díszitők és lakberendezők
BUDAPEST, VI, SZONDY UCCA 38. SZ.
TELEFONHÍVÓ: 12-6-42

SCHILLINGER MIKSA

hűskülönlegességék

Előkelő szállodák, vendéglők
szállítója

BUDAPEST,

VII., Király-u. 15. Tel.: 42-8-66.

SIEBURGER I. ÉS TÁRSA

Budapest, IV., Váci ucca 35. Telefon: 83-9-95.

Tapéta gyári raktár.
Tapétázók,
festők és mázólok

vevő, aki őt az árújától megszabadítja, tehát ha igazgalm vannak, igazgaltottabb mindenestire az eladó lesz. Viszont az eladó felelős az árújéért, amelyet elad, de az a borkereskedő, az a borvevő, aki a szokásokat — úgy a kereskedelmi szokásokat, mint a törvényt — már intelligenciájánál fogva is jobban ismeri, mint esetleg az a kiszgázda, gondoskodjék arról, hogy ő mindenféle felelősséggel szemben fedve legyen. A javaslat megadja neki a lehetőséget, hogy követelje annak igazolását, vajjon az a bor, amelyet ő megvásárol, javítva van-e és milyen mértékben van javítva. Ezt ő beírja a kötlévébe és az eladó is aláírja azt a költevet, köteles is aláírni, köteles is az igazolványt kiállítani, hogy az a bor nincsen átjavítva, vagy ha javítva van, milyen mértékben van javítva, mert ennek szankeicója van törvényjavaslat büntető rendelkezésében és pedig azt hiszem, az 53. § harmadik pontjában. Természetes, hogy az eladó felelőssége csak addig a határig terjedhet, ameddig az az árú az átvévének rendelkezésére bocsátva nincsen, amíg tehát az átvétel ténye meg nem történt. És nem terheli az átadót a felelősség — és itt elsősorban kiszgázdára akarok célozni — még abban az esetben sem, hogyha az a vevő a bort nem szállítja el azonnal a pincéből, avagy talán csak a pincekulcsot viszi el vagy talán csak lepeeszteli azt az 1—2 hordó bort, amelyet vásárolt, mert az átadás ténye már ezzel is be van fejezve. És abban a tekintetben sem terheli felelősség az a kiszgázda és az eladót általában, hogy mi lesz azzal a megvásárolt borral, mert hiszen nincsen módjában ellenőrizni annak az eladót borkak további sorsát.

T. Ház! Ugyanígy megáll a felelősség kérdése a származási bizonyítványok tekintetében is. Az eladó felelőssége megszűnik attól a peretől fogva, amikor a bor a vevő tényleges birtokába ment át, mert hiszen azt megállapítani, hogy az a bor, amelyet esetleg 3—4 esztendővel ezelőtt vett egy kereskedő egy bizonyos helyen, azonos-e még azzal a borral, amelyet neki X. Y. eladott és amit talán a hegyközség és a községi előjáróság is igazolt, az, aki a bort eladta, többé már nem képes.

A büntetőrendelkezések kifogásolására csak röviden, néhány szóval akarok kitérni. Azt tartom, hogy a büntető szankeicókat és büntető jogszabályokat sohasem a tisztességes emberek rémítgetésére hozzák, hanem megterhelés azokkal szemben, akik olyan eszelekményeket követtek el,

amelyek a jogrend, a köz érdekében egyáltalában nem állanak vagy azzal homlokegyenest összeütköznek.

Ha magyar borkereskedők érdekeltsége vagy a büntetőrendelkezések túlszűzörősége olyan foglalkozást és elsősorban perhorreszkálja az elzárás büntetésének alkalmazását, méltóztatassan megengedni hogy én ezt talán rövidlátó politikának jellemezzem az ő részükről, mert hiszen éppen a tisztességes kereskedelemnek, éppen annak a kereskedelemnek, amely büszke a maga multjára, büszke a maga jóhírnevére, kell üdvözölnie minden olyan intézkedést, amely a vele egy kategóriába nem sorolható kereskedőre lesújt és azt sújtja a törvény teljes szigorával.

Az italmérsi jog kérdéseinek szabályozása keretében kell a termelői kímérések kérdéseivel foglalkoznunk és talán nem utolsó sorban kell foglalkoznunk annak az árkülönbözetnek a kérdésével is, amely a termelői és fogyasztói ár között gyakran 300—400%-ot jelent... (A képviselőház 59., 1935 november 15-iki ülésének naplójából).

(Máriássy képviselő úrnak teljesen elméleti az a felfogása, amivel helyteleníti iparostüleiünknek azt a törekvését, amellyel azt akarjuk elérni, hogy a jelentéktelenebb, a vételem vagy az alkalmazottak által elkövetett kihágásokért a vendéglőst ne elzárással büntessék, sőt, azt tartaná megfelelőnek, hogyha a javaslat ezen intézkedést üdvözölnék. Ismétléljük, *elméletileg* igaz van, de a *gyakorlati élet szempontjából* nincs!

Mi egyáltalában nem védjük a borhamisítót, sőt, erre utat sem akarunk nyitni, azonban a legsúlyosabb büneseleményt is elzárás nélkül a megengedélyesítésben meg lehet tolni: a legmagasabb pénzbüntetéssel, árújának elkobzásával és italmérsi engedélyének elvonatásával. Azonban azért valóban nem tudunk lelkesedni, hogy *jelentéktelen* kihágásokért elzárás legyen a büntetés, mert végül ennek az lehet a következménye, hogy — hiszen büntetett egyén nem kaphat italmérsi engedélyt — existenciáját is elveszítheti.

A bor árkülönbözetéről *Schandl* képviselő úr beszédénél kimerítőbben szözlöttünk.)

Dimnyés Lajos: ... A magyar bor értékesítésének másik fontos tényezői a termelői borkímérések. Ez az intézmény hosszas küzdelmek eredménye volt és válljuk be, hogy beváltak ezek a termelői borkímérések, mert nagyon nagy mértékben

ZEIDL VENCZEL

mészáros-, hentes-,
szalámi-
és kolbászárúgyár

RT.

BUDAPEST, VIII., ROMANELLI UCCA 14.

Főüzlet és gyár: VIII., Romanelli ucca 14.

Ajánlój naponta friss árúinkat: Gyógyosnódtól, I. r. saját gyárterményű tészalától, I. r. leledagottakat, vrsítit, naponta friss sajtótoágúsú prima sertés-, macska-, borjú- és bárányhúsokat.

FIÓKZLETEK:

IV. Városház utca 16. Telefon: 83-4-43.

VI. Teréz körút 56—58. Telefon: 27-0-75.

VII. Hunyady tér 15. Telefon: 18-4-26.

VII. Thököly út 4. Telefon: 31-4-49.

XI. Horthy Miklós út 23. Telefon: 69-4-81.

XI. Horthy Miklós út 54. Telefon: 68-3-87.

Megrendelési telefon: 33-9-32.

Senki mástól, esakis hirdetőinknél vásároljanak!

hozzájárultak ahhoz, hogy a közönség jobb és olcsóbb bort kaphatott, azonfelül a gazda vagy a szövötteket, amely ezt létrehozta, magasabb árat tudott kapni a boráért. Tekintettel azonban arra, hogy ezek a borkimérések kezdtek rentálbiseknek mutatkozni, mi sem természetesebb, mint hogy a pénzügyi hatóságaink ez előtt az adóalap előtt is megjelentek. Nálunk általános jelenség, hogy ha valami megy, ha valami egy kicsit mozogni kezd és rentálbisek, akkor azt a pénzügyi hatóságok abban a pillanatban, rögtön megtiltálják. Így jártak a termelői borkimérések is, amelyek beváltották a hozzáfűzött reményeket, azonban itt is most az a helyzet, hogy duplán adóztatják meg a gazdát. (gr. Eszterházy Mária: Triplán!), illetőleg triplán. Ezeket a gazdákat most kereseti adóval is sújtják azzal az indoklással — erre vonatkozólag rendelkezések mentek ki — hogy üzletszerűen adja el borát. Szeretném megtudni a pénzügyi hatóságoktól, hogyan kell bort eladni, hogyan képzelik ők el, hogy azt a bort ne üzletszerűen adják el Budapestben egy üzletelhelyiségben. Ennek az intézkedésnek, amikor a termelői borkiméréseket megengedték, az volt a célja, hogy a termelőtől közvetlenül a fogyasztóhoz kerüljön a bor, az azonban nem állhat ki az utcára, nem is engedélyezik neki, hogy szekérral felhozza a bórdot, ott az utcán esapra verje és eladja a borát. Kellett tehát az üzlet és mihelyt az üzlet megvolt, az adóhatóság rögtön ráfeküdt, adóalappnak minősítette, újabb kereseti adóval sújtotta és ezáltal ismét az a helyzet állt elő, hogy a bor bizonyos mértékben drágult vagy ha gazda nem adta drágábban borát, akkor ugyanannyit kapott érte, mint azelőtt.

A bortermelői kimerési és italméresi engedélyeket könnyebben kellene kiadni, ezzel emelni lehetne a borfogyasztást. Amilyen nehéz termelői borkiméresi engedélyt kapni valakinek, éppen olyan nehéz italméresi engedélyt kapni.

A pénzügyi hatóságok nagy skrupulózitással vizsgálják ezeket a kérdéseket, bizonyítványokat követelnek a dédapáról s mindenféle előírásokat tesznek. Ezt az üzletet nem szabad másként kezelni mint üzletet. Aki nem keresmét akar nyitni és lehetősége megvan rá, méltóztassék annak megadni az engedélyt. Ha nem fizet, vagy bort hamisít, még mindig megvannak a büntető szankciók, de olyan helyen, ahol szükség van rá, adják meg az italméresi engedélyt. Kérem a pénzügyi hatóságokat, tegyenek le arról a borzalmas bürokráciáról, amelyben ma élnek, amikor 30—40 hatóságon megy keresztül egy ilyen italméresi engedély ügye.

(A képviselőház 60., 1935 november 19-iki ülésének naplójából).

(A képviselő úr előadása összezsavarja a fogalmakat. Ha egy termelő termelvényét pl. városban elakarja adni, üzletet kell természetesen nyitni, tehát akkor már termelvénye árusításával üzletszerűen foglalkozik. Ebből önként következnek, hogy a pénzügyi hatóságok ezt megfogyaszt adóztatni. Ez a kötelességük. Viszont nagyon helyesen megérezte és megállapította, ha a bortermelő üzletet nyit, akkor a bora „bizonyos mértékben drágult” s akkor vagy ugyanannyit kapott

PERL burgonya, hagyma, zöldség kiváló!
Nagyvásártelep. Telefon: 40—2—96.

Régi parkettát felgyalul, ajtókat, ablakokat javít. Új parkettázást végez és új ajtókat, ablakokat, berendezéseket kedvező árban szállít
Ifj. Hufnagl Imre
aszfalosáru és parkettgyár
Budapest, VI., Kartás u. 27. Telefon: 916-64.

NAGY IGNÁC pincfelszerelési cikkek raktára
BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRÜT 9.
Ajánlja dűsen felszerelt raktárát, ú. m.: borszivattyúk, szűrégepek palackok parafadugók cikkek stb. T.: 41-5-15

HOLITSCHER ZSIGMOND ÉS TÁRSA, BUDAPEST
V., Kálmán uca 16. Telefon: 24-8-37 és 23-7-20.
Elektrotechnikai vállalat.

Calderoni és Társa látszereszek
Budapest, V., Vörösmarty tér 1. (Haas palota)
Sztínház látesüvek, szemüvegek és orrszetteik. Zeiss punkalt és Ultrasin üvegekkel Barometre-erek és hőmérők a legjobb kivitelben.

Nagy Imre cs. és kir. udvari szállító állandó elővirág kiállítása. Budapest, IV. Fövámter 5. sz. Asztaldiszek, virágok, koszorúk, csokrok, virágzó növények, pálmák stb. állandó nagy raktára. Kizárólag elsőrendű minőség és igen olcsó árak.

Elsőrendű szenei, brikettet, kokszot, száraz bükk-, cser- és gyertyánfát kandalló vagy aprított nagyságban fuvar- és száktötekekben szállít Sugár Sándor tüzelőanyag-kereskedő, Budapest, VI. Vilmos császár út 19. sz. Telefon: 11-2-39.

Dekorációt kölcsönöz
épít, tervez, kivitelez, modern kirakatedekorációt, modern portált, modern pavillont, álló és mozgó reklámokat.
Új kirakateduculák, plakátok, betűk.
„MODERN REKLAM STÜDIO”
BUDAPEST, VI TERÉZ KÖRÜT 47. I. EM. 4—5.

rúsvay műasztalos
bútorfelyezését, alakítást, éttermi berendezések modernizálását olcsón készítem ajánlat díjtalan
tempa ucca 14. tel. 40-1-21

Konyha- és szakácskések szakszerű és olcsó készürlését vállalja **Schwarzkopf M. A.** műköszürüs Budapest, Vadász ucca 22—24. (Csarnoképület).

WERNER AGOSTON könyvkötő, vonalzó intézet.
Készít minden szakmába vágó munkát, úgymint
üzleti könyvet, kártyatáblát, mappát, blokkot stb.
Jutányos árak!
Hársfa uca 10/b.

érte, mint eszelőt", tehát nem volt rentabilis a termelői borkimérés. Ezt váltig hangsúlyozzuk, hogy a vendéglői borár nem lehet azonos a termelői borárral épp az üzletlenség és a vevőjáró terhek miatt, továbbá, ha a termelő vállalja csak az üzletlenség terhéért, borár nem kereset, sőt, kénytelen a termelői borárat rontani. A vendéglős azon az áron veszi a bort, mint amilyen a termelő kiméri, akkor adhatja anyagi romlása nélkül a bort a termelői borkimérések árán?

Ami az italmérsési engedélyek kiadásának körülményességét illeti, ez nem vonatkozik a termelőkre; ökö egyszerű bejelentésre három nap alatt megkaphatják).

Gróf Esterházy Móric: "... A termelési kiméréseket is szövattették képviselőtársaim mindkét oldalról. Ezzel kapcsolatban két dolgot kívánok megjegyezni. Tagadhatatlan, hogy a termelési kimérések a borfogyasztás emelkedéséhez vezettek, tagadhatatlan az is, hogy a termelési kimérések fellátltságig, különösen város helyen, a közönség hihetetlenül drága áron jutott csak borhoz és ennek következtében természetesen nem vette azt. Meg vagyok győződve arról, hogy ha ez a nagy szorongás végleg megszűnik, akkor maguk a termelők is a legnagyobb örömmel nem bajlódhatnak tovább a dolognak kereskedői és értékesítési részével és a bor ismét régi útján kerülne a fogyasztáshoz.

Dinnyés igen t. képviselőtársam már rámutatott arra az anomáliára, hogy a termelési kiméréseket is kereseti adóval róják meg. Szerintem ez nem is egyezik egész adórendszerünkkel jelenlegi formájában és kétfős adóztatást jelent, ha a jövedelmi adót vesszük tekintetbe, hármas adóztatást azonban, ha a földadót is figyelembe vesszük.

Második megjegyzésem a termelési kimérésekkel és egyáltalában a borfogyasztással kapcsolatban az volna, hogy — természetesen egy bizonyos alkoholfogyasztási képességet feltételezve — a közönség fogyasztóképessége a bor tekintetében a pénzügyi helyzettől és az ország gazdaságától vagy szegénységétől függ. (Ugy van! balfelel!) és egy bizonyos nemzeti jövedelem mellett nagyon is korlátolt az az összeg, amelyet a közönség a borfogyasztásra használ fel. Hiszen vidéken ismeretes az a közmondás, hogy ha a molnárnak sok vize van, akkor bort iszik, ha pedig kevés a vize,

akkor vizet iszik. Ebben a pár szóban, azt hiszem, benne van az a nemzetgazdasági tétel is, hogy a borfogyasztás tulajdonképpen a nemzet vagyonosodásának, illetve pénzügyi fogyasztóképességének egyik fokmérője.

(A képviselőház 60., 1935 november 19-iki ülésének naplójából).

(Gróf Esterházy Móric képviselő úr beszéde végén a magyarországi kevés borfogyasztás mélyebb okára mutatott rá. Ez kétségtelen, hogy bő kereset mellett több jut az élvezeti cikkek fogyasztására. Ez a megállapítása nem támogatja azonban azt a mondatát, hogy a borfogyasztás emelkedését a termelői borkiméréseknek lehet javára írni. A bor fogyasztási adó alá eső cikk, amelyet a huszas évektől kezdve u. n. borempészek, borbatyúzó, fogyasztási adózás nélkül hoztak be a zárt fogyasztási területekre. Az italmérők állandó panaszára az érdekelte városi hatóságok a saját pénzügyi érdekeik védelmében is szigorúan ellenőrizték a vámvonalat és ez is hozzájárult a borfogyasztás látszólagos emelkedéséhez, mert több és több bort fogtak el és adóztattak. Mikor pedig a borfogyasztási adót felére csökkentették, a borempészek sem mutatkoztak annyira használhatónak és mind kevesebb lett a fogyasztási adó megfizetése nélkül behozott borok mennyisége, azaz a városok nyilvántartásában a borbehozatal emelkedést mutatott. Az Országos Mezőgazdasági Kamara 1935. évi jelentése is arról számol be, hogy „Budapesten... a borfogyasztási adó 50%-os mérséklése után a fogyasztás 30%-kal növekedett” (l. 159. oltal!). Egy másik tényező is hozzájárult a borfogyasztás tényleges emelkedéséhez, a drága sörárak. De a borfogyasztást semmiképpen sem a termelői borkimérések fokozták. A borárakra Schandl képviselő úrnál írt jegyzetünkben feleltünk.)

Czirják Antal: Igen tisztelt Képviselőház! Mint a pécsi és baranyai börtormelői vidék képviselője, bátorodom néhány szóval az előttem fekvő javaslathoz hozzászólni. Az igen t. előadó úr megbeszátja nekem az én igen őszinte kérésemet, amely abban nyilvánul, hogy nagyon megkérem, méltóztassék nagynevű édesapja nyomdokain továbbhaladni s azt a nagy bizalmat, amellyel ki olyan irányban, hogy valóban érdekeinket méltóan képviselje. Mert legyen szabad azt a szerény megjegyzést tennem, hogy a legutóbbi pécsi szőlészeti gyűléseken is a szőlősgazdák nagyrésze mást várt az előadó úrtól.

Igen t. Képviselőház! Úgy érzem, hogy ez a

AZ
éltető napsugár
magja az egészség

A Kneipp-móltakévé és a valódi
Franché-kávépótlék sokban hozzá
járul az egészség fenntartásához. A
napsugár ereje van benne!

HELLER SAJTKOK IZLETESEK!

már három éve vadudó javaslat annak ellenére, hogy három évvel ezelőtt kezdték szerkeszteni, mégis korai, mert ennek alapja, előzménye inkább a hegyközségi törvény volna, azután kellene következnie a szesz-törvénynek, amelyet azért nem helyezek a hegyközségi törvény elé, mert nagyon félek, hogy ebből is újabb miniszterbukás lenne (Horváth Zoltán: Ah! Lehetetlen!) és annak a nagy tiszteltnak és bizalomnak folytán, amellyel mi a földművelésügyi miniszter iránt viseltetünk, nekünk valóban rosszul esnék, ha egy ilyen szesz-törvényjavaslat is bukásának lenne okozója.

Igen t. Képviselőhöz! Udvarlásom eddig terjedt. Bátor vagyok annak ellenére, hogy termelő, még pedig bortermelő vagyok, mégis az igazságosság szempontjából a kereskedelem és a végső fokozat eladó vendéglősök érdekében is bíráltni ezt a javaslatot és egyenlően kérdést intézni a földművelésügyi miniszter úrhoz. Schandl igen t. képviselőtársam legutóbbi beszéde alkalmából a termelői kímérésről zengett nagy diéséretet, annak tulajdonítván a javulást, a fogyasztás növekedését. Mert — szerinte — a termelői kímérés szorították le az árakat és teremtették meg azt a nagy forgalmat, amely a bortermelés érdekében kívánatosnak látszik. Schandl igen t. képviselőtársam azonban a termelői kímérésnek védelmében odáig ment, hogy valósággal nekirontott a vendéglősöknek, az eladónak. Az ő egyik megállapítása az volt, hogy a 30—40 filléres árakon összevásárolt borokat a vendéglősök 3—4 pengős árakon adják tovább (Gyömörey Sándor: Igazat mondott!), ami nem fedi a tényeket, másik megállapítása pedig, amely a valóban világraszóló botrány felidézése volt, amikor azt mondotta, hogy azért kell meghagyni a súlyos börtön és fegyházbüntetéseket, mert különben a pénzbüntetéseket belekalkulálják a vendéglősök a bor árába és könnyen túlzották magukat, lelkiismeretüket a különféle hamisításokon. Szeretném hinni, hogy Schandl képviselőtársam nem olvasta el alaposan a büntetésekre vonatkozó rendelkezéseket (Schandl Károly: A képviselő úr nem olvasta el a beszédemet!), mert akkor rájött volna igen t. képviselőtársam arra, hogy a tulajdonképeni borhamisítás, borpancsolás már a 49. §-ban nyer elintézését s a kezelőre vonatkozó 50., 51. §-ainál ez a szigorú büntetés igazán nem helytálló.

Azt mondja igen t. képviselőtársam, hogy nem olvastam jól el a beszédét. En rögtön a „kékből” (a gyorsírók jegyzeteiből átirrt szöveg első le-

Nemesség és címer kikutatását és belügyi igazgatását, nemesi névváltoztatást, valamint Erdélybe és Felvidékre tervezett utazásai kapcsolatos levéltári kutatásokra megbízást vállal „Heraldika” iroda gr. Károlyi u. 14. T. 84-8-99

vonatából. Szerk.) jegyeztem ki beszédének idevonatkozó részét, amelyben azt mondja, hogy ha mellőzzük az eljárást, akkor újabb ajfót nyitunk a borpancsolásnak — tehát könnyű volna a pénzbüntetést az árba belekalkulálni. (Schandl Károly: En az elzárásbüntetésnek abszolút kizárását helytelenítettem!) Nagyon örülök, hogy méltóztatik szavait helyreigazítani Ebben tudniillik egyek vagyunk, mert az elzárást kizárólag a 49. §-ban foglaltakra tartanám fenn, azoknak a borpancsolóknak három havi elzárását, akik valóban megérdemlik. Nem méltóztatott azonban egy szót sem szólni az 50. és 51. §-okban foglaltakról és erre leszek bátor majd kitérni.

A vendéglős és szállodásipar ama csempe teljesítménye után, amelyet a legutóbbi években produkált, valóban nem szorul védelemre. Nagyon jól tudjuk, hogy a vendéglős és szállodásipar az utóbbi esztendőben milyen sok külföldi valutát hozott be, többet, mint a búzakivitel, tehát létezte nagy megbecsülést érdemel. Hogy milyen iparág ez külföldön az idegenforgalom szempontjából, erre nézve hivatkozom a legutóbbi angol kintulára, amely szerint ott a vendéglősipar 24 millió font sterlinget produkált. Nem érdemi meg ez a vendéglős-ipar a kritikát, legalább is nem olyan mértékben, hogy abból arra lehetne következtetni, hogy túldrágán adná az olesón összevásárolt borokat vagy pedig borpancsolást végezzen. Eléggé szomorú, hogy ez a nagyon érdemes iparág a legutóbbi budapesti törvényhatósági választásokon teljesen kibukott a budapesti parlamentből, ahol pedig a multban tizenegy képviselője volt.

A legutóbbi évek forgalma 800 vendéglős után számítva, ezeknek a forgalma 1927-től 1933-ig 77,5 %-kal csökkent. Vizsgálva pedig az ipar 1925. évi kereső statisztikáját s ezt a vendéglősiparra átszámítjuk, azt tapasztaljuk, hogy vendéglős-iparunk 3.580 önálló iparüzője volt 8200-on felüli személyzettel, az eltartottakból pedig 11.730 főt mondhatott a magának, úgy hogy a vendéglősiparból körülbelül 23.000 ember élt meg Budapesten. Ha ezt összehasonlítani méltóztatnak a bécsi vendéglősiparral, tehát ha szembeállítjuk a budapesti vendéglősiparban foglalkoztatottak 7,7%-át a bécsi idevonatkozó 6,8%-kal, akkor valóban megállapíthatjuk, hogy a vendéglősipar különös méltánylást, elbánást és figyelmet érdemel minden vonalon.

A székesszék város hálátlanságát reparáljuk itt

WEISER ARMIN VI. Vasvári Pál u. 6. Vállal patkány- és egérintést jótállás mellett. Elsőrendű hatású patkány- és egérintőszerek olesó árban. —

Pfeifer Sándor gomba-hereskedő Budapest, Központi Vásárcsarnok. Telefon: 85-178.

Igyál erőt!
Igyál „E” kakaót!
Stühmer gyártmány.

azzal, hogy a vendéglősparral szemben a legnagyobb nobilitás állásujtára helyezkedünk és legalább is tartózkodjunk olyan szigorú kritikáktól, amilyeneknek t. képviselőtársam hangot adott. Ez a főváros nagyon jól tudja, hogy 13 millió pengőnyi fogyasztási adójából 54%-ot, tehát 7 millió pengőt kap a vendéglőspártól, továbbá a hűs-fogyasztásnak 20%-át, tehát 1 millió pengőt, a forgalmi adóból másfél millió pengőt, a kimerési illetékekből 1,200,000 pengőt, egyéb emeken pedig 1,500,000 pengőt, összesen tehát 12,331,504 pengőt vesz be a vendéglőspártól. Ezek valóban olyan számok, amelyek azt bizonyítják, hogy a legnagyobb tapintatra vagyunk kötelesek a vendéglőspárosokkal szemben nem is emlíve azt a nagyszerű produkciót, azt a nagyszerű kiviteli anyagot, amely vendéglősökben, szakácsokban, pincérekben nyilvánul meg.

T. Képviselőház! Ezekből a szempontokból vizsgálva a javaslatot, bátor vagyok az igen t. földművelésügyi kormány figyelmét felhívni a föltételekkel szerelm 7. §-ra. A 7. § a termelő vagy a kereskedő javára végsőfokon csak az italmérő feloldozását állapítja meg és az 51. §-ban 15 napi elzárással bünteti, amennyiben nem képes az eladó kimutatni, hogy a kimért italt besűrített musttal vagy szárított szőlővel, illetőleg borpárlattal javította. Nagyon kérem az igen t. államtitkár urat, hogy a rendelkező részben, a kiadandó utatitásban méltóztassék erre különös figyelmet fordítani, hiszen megvan ennek a módja, nevezetesen az, hogy az adadó legyen köteles az ügyletkötés előtt kétséget kizáró módon bizonyítani, vagy pedig közölni a 7. §-ban foglalt bormínőségeket.

Különösen a főmegtermelőknél nagyon súlyosan esik latba a 11. § rendelkezése, amely azt mondja, hogy a 9 fokon aluli borok közfogyasztásra nem adhatók el. En a főmegtermelőknél vidéken vannak a képviselője, ahol a 9 fokot ritkán érik el. Házastásra föltételek jöminőségű borok ezek és igen nagy érdekeket és nagy rétegeket érint a 11. §-nak ez a korlátozása. Mindig hivatkozom a büntetésekre is, mert felszólalásomnak az a gerince, hogy milyen szigorúak a vonatkozó rendelkezések. Itt az 51-ik § 3. pontja újból 15 napi elzárással bünteti azt az italmérőt, aki a származási igazolványt felmutatni nem tudja. Vajjon nem volna-e ez a szakasz ismét praktikusán megoldható akként, hogy az eladó a borról a közönségi előjárás vagy a hegyközség által hitelesített származási igazolványt tartozik adni? Miért büntessük azt a forgalombahozót, azt a vendéglőt olyan eszelekedetekért, amelyekért talán nem is felelhet, vagy semmi köze hozzá.

A 14-ik §-ban találjuk ennek további hibáját. A 14. § a borok házastításáról, jogszerű elnevezéséről

intézkedik, az 51. § szerint egy hóig vagy pedig 15 napig terjedő elzárással bünteti, ha eltérő nevet használ a kimerés alkalmával az italmérő. Nagyon természetesen, hogy helyes elv, ha a fajtának a meghatározását, ha a fajtának a nevének a termelő igazolja, mert a termelő tudja a vásárló rendelkezésére bocsátani, hogy milyen módon, milyen néven hozhatja forgalomba borát. Ezek a hiányos rendelkezések egymást követik. Sérémsen a termelőkre a 17. §-nak az a rendelkezése, amelyben a bor romlatlan seprőjéből való bor sajtólását másodkézen, tehát a kereskedőnek vagy az italmérőnek megtiltja. Ennek az lesz a következménye, hogy nem mernek majd mustot sem kimeríteni, mert annak a seprője is kárba fog menni. En úgy érzem, hogy ezt a 17. §-t egyszerűen a „saját termésű” szónak a kihagyásával lehetne nem tágabban értelmezni, hanem a vevőnek, tehát a kereskedőnek és az italmérőnek is módot nyújtani annak ezzel, hogy seprőjüket kisajtolhassák. (Darányi Kálmán földművelésügyi miniszter: Módosítási fogjuk!) Nagyon hálásan veszem tudomásul, annál is inkább, mert éppen a kereskedő van abban a helyzetben, hogy a bort szagtalanítsa vagy finomítsa, ami a kistermelőnek nem áll mindig módjában.

A kistermelő érdekében vagyok bátor a miniszter úr figyelmét felhívni a 43. §-nak szerintem felelő igazságtalan rendelkezésére, amely a törkölyből való borkisajtolást 5 hektoliterre redukálja.

Igen t. Ház! A törkölyből készített bort munkásbornak nevezik, tehát a neve szerint is azt célozza, hogy nyáron, amikor a munkás dolgozik, ne igyék vizet, hanem ezt a könnyű bort adhassuk neki, amely sokkal alkalmasabb szomjának oldására. Ezt a pontot a régi törvényből nem módosítva venném át, hanem meghagynám legalább is a régi törvény értelmezését. En azonban négy katasztrális holdra maximálnám a törkölybor előállítás lehetőségét és ott is korlátozom katasztrális holdanként három hektoliterre, illetőleg a legmagasabb törkölyprodukciót 12 hektoliterre. Ez egyes szőlőszőlőszőlőknél nagyon fontos kérdés, mert a kisgazdák, azzal a mennyiséggel, ahogy a törvény előírja, nem képesek munkásaikat nyáron át ellátni a szükséges itallal.

T. Ház! Viszont a 21. §-nak az a rendelkezése, amellyel 4000 hektoliterhez köti azt, hogy köteles legyen az illető pincészet a szakszerű kezelés végett szőlészeti és borászati szakiskolát végzett pincemestert alkalmazni, túlságosan szűknek találom, hiszen a földművelésügyi kormány itt egyszerűen törekszik a szőlészeti és borászati szakiskolát végzett pincemesterek elhelyezésére. Háromezer, kétezer, sőt úgy érzem, hogy még ezer

Kohn Mór

f. á. v. közvetítő az összes vendéglői és szállodai személyzetet. — Megbízható felirásokat és konyhai személyzetet. — Budapest, VIII., Rákóczi út 47. sz. — Telefon: 33-9-21.

Hirdetőkink a legjobb árúrt a legolcsóbb áron adják!

hektoliter forgalom mellett is szívesen akceptálnák ezt az illető pincészetek. *(Darányi Kálmán földművelésügyi miniszter: Megvan a lehetőség!)* Kötelezőleg mandarom ezt ki, így nagy rétegeket juttatna a földművelésügyi miniszter úr kereset-höz. Most áttérnek a 49. § taglalására, amely valóban a borhamisítások netovábbját igyekszik korlátozni közt megtartani. Nemesak három hónapot, hanem ha többet méltóztatott volna megállapítani, még fegyházat is akceptálnék ezen a téren, de nem tudom elfogadni az 50. § büntetését, amely 1 hónapban szabja ki mindazoknak a megtévedt embereknek a szabadságvesztését, akik talán nem is tudatosan, talán véletlenül, talán az emberi egészségre nem ártalmas vegyszereknek, vagy kezelőszereknek helytelen alkalmazásával jutottak abba a helyzetbe, hogy egy hónapra lecsukják őket. Igen t. miniszter úr, ez roppant súlyos büntetés. Hogyan lehet szabadságvesztésre ítélni azt, aki a törvényt talán nem kellőképp értelmezi. Nem borhamisítóról beszélök, hanem arról, aki az első pont szerint a jelen törvény rendelkezései alá eső, forgalombahozatalra szánt ital előállításához vagy kezeléséhez a törvény vagy ennek alapján kibocsátott rendelkezésben megengedett anyagot a megengedett mértéken felül, vagy a megengedettnél eltérő minőségben használ (hozzaad). Ilyet egy hónapra lezárni, túlságosan szigorú büntetés. A második pont ugyanígy bünteti azt, aki a jelen törvény rendelkezései alá eső, forgalombahozatalra szánt ital előállításánál vagy kezelésénél meg nem engedett eljárást alkalmaz. Szerintem a „tudatosan”, „szándékosan” szót okvetlenül bele kellene iktatni ebbe az 50. §-ba. A büntetés maximumát 600 pengőben állapítanám meg és csak a behajthatatlanság esetében, mint a közigazgatási büntetéseknél, lehetne megfelelő elzárásra átváltoztatni ezeket a büntetéseket. A harmadik pontnál az a kéresem, hogy a „tudva” szót legyenek szívesek beiktatni. Azt büntessék, aki „tudva” hoz forgalomba más elnevezéssel vagy megjelöléssel bort, mint ami igaz, mert hiszen vég-eredelmében a termelő a hibás, ha ezt a paragrafust nem alkalmazza a törvény szellemének megfelelően. A 4. pont szintén egy hónapra börtönt helyez kilátásba arra, aki a jelen törvény rendelkezései alá eső italt a jelen törvényben, vagy az ennek alapján kibocsátott rendelkezésben megállapított kellékeknek meg nem felelő hibás állapotban hoz forgalomba. Ennek a szigorú büntetésnek akkor volna helye, ha az italt az emberi egészségre ártalmas állapotban hozná forgalomba. Ennek a módosítását is kérem s mint az 50. §-ra nézve általában — 600 pengő maximális büntetés állapításáék meg, de úgy, hogy csak az emberi egészségre ártalmas állapotban forgalombahozott borokra vonatkozzék ez.

1936. ÉVI

SZAKNÉVSOR

**előmunkálatai
folyamatban vannak.**

**Előjegyzéseket
elfogad a**

KIADÓHIVATAL
Telefon . 87-6-08.

EXPRESS üzlet és irodai berendezések szaküzlete
(BUDAPEST, VIII. NÉPSZÍNHÁZ UCCA 26.
Vesz és elad kővéházi, vendéglői, cukrászda, hentes, fő-
széres és irodai új és használt berendezési és felszerelési
tárgyakat.

S Z I L V E S Z T E R R E
lampion — papírsapka — szerpentin — stb.
PAPIR-JUX — PAPIRÜZLET — Klauzál tér 16.

HASKÓ MÉRNÖK CIÁNOZ Budapest, VII.,
Olcson — garanciával 35 — 0 — 36.
Erzsébet-kt. 16.

Mosógépek, mángorológépek, ruhafacsarók, stb. mosókonyha
gépbereendezések és főzőkonyhai gépek legolcsóbb gyári áron
Szalay József cégnél V., Ugnók-u. 41. Tel.: 93-7-28.

STEINER MÓR UTÓDAI (Beltagok: Löwy Rud-
olf és Unger Armin.) Linóleum és viaszos vászon
nagy raktár. — Budapest, VI. Király uca 2. sz.
Linóleum, viaszosvászon, autókörsszeriaműbörök,
gumifutók, linóleumfutók stb. stb.

Lindenfeld-tojás ma már fogalom!
Nagyváradtelep, Tel. 31-3-12 Budapest, IX., Imre u. 4. Tel. 86-6-25.

Ha jó cserépkályhát
akar venni, vagy a meglévőtt fűtőtestre átalaki-
tani, forduljon bizalommal
özv. Burger Józsefné
cserépkályháshoz Ferenc körút 33. Telefon: 34-2-29.

Megbízható kalapos cím: **Lőrinczy Sándor**,
kalaposmester Budapest, VII., Nefelejts uca 27-29.
Férfi és nőikalapot a legmodernebb vegyi tisztítással,
vasal, formáz és alonkít. Rendelése saját pincelás, nyírás
és nemezelésű **nyúlszőr kalapokat** is készít tisztá
kezi munkával 12 és 14 pengőért.

ÉTLAP-író és sokszorosító-gépek

és ezek kellékei elsőrendű minőségben

GILÉBEN, V., Vilmos császár út 62.

Telefon: 23-8-31.

Az adóközfizességi belépési nyilatkozatok és a forgalmi statisztikák siürgösen beküldendők!

Ugyancsak kifogásolom, hogy a miniszter úr fontosnak tartja a büntetések hírlapi közlését. A hírlapi közlés ugyanis sohasem, vagy csak nagyon ritkán ért annak, aki a bor pancsolását tényleg elkövette, hanem ez általánosságban a vendéglősipar becsületébe gázol. A hírlapi közlésnek már csak azért sincs helye ebben az esetben, mert hiszen a hamisítással azzal is lehet követni, ha az alkalmazott a főcsésőt visszaönti a kannába vagy pedig „pótol”, mert — amint mondani szokták — „gebind”-ben kapja a bort kimérésére. A büntetésnek hírlapi közlését tehát teljesen mellőzendőnek tartom.

Fenti módosítást kérem keresztülvinni az 51. §-ban, ahol nem 15 napi elzárást alkalmaznék, mint büntetési maximumot, hanem 300 pengőig terjedhető pénzbüntetést. Ismétlődés esetén a borkimérés joga esetleg megvonható legyen azoktól, akik a törvény szellemével vagy rendelkezéseivel többször ellenkezőbe kerülnek. En tehát már a törvényben magában okvetlenül törölni vélem a 15 napi börtönbüntetést és az 51. §-nál a 300 pengős maximumot, az 50. §-nál pedig a 600 pengős maximumot kérem felvételni.

T. Ház! Az 52. § módosítását az előbb említett italmérési szemléltre korlátozom. Az 52. §-t t. i. akként értelmezném, hogy kihágást követ el, aki amennyiben nem vétkes hanyagságról van szó, a 2. és 3. pontok eseteiben első ízben megintendő az italmérő, amely intés az „italmérési szemléltre” feljegyzendő, egyébként pénzbüntetés alkalmazandó.

Általában a súlyos börtönbüntetésnek nem lehet híve, mert az italmérés fokozni kell, nem pedig börtönbüntetésekkel csökkenteni.

Az 55. §-hoz az lenne a kérésom, hogy az akként módosítások, amelyek a meg nem engedett módon kezelt must vagy bor esetében, ha ezek fogyasztása az egészségre nem ártalmas, az elközből mellőztessék és csupán pénzbüntetés állapítható meg a meg nem engedett kezelés miatt.

T. Ház! A javaslat lényegét illetőleg ezekben voltam bátor észrevételeimet előadni.

Mivel a javaslat szellemével nem értek egyet, ennél fogva a javaslatot nem fogadom el. (Helyeslés a bal- és jobbsóbaloldalán.)

(Czirják képviselő úr ha rapszódikusán is, de néhány konkrét adattal jellemezte a vendéglősipar közdelmét a megélhetésért. Ezért nagy köszönet jár neki! Csupán egy adatát egészítjük ki, ugyanis talán a gyorsiránygyezetekből kimaradt az angol vendéglőtá-
ipar idegenforgalmi hozamának összehasonlítása. Az idegenforgalom bevétele 25,5 millió font volt, amely rangban közvetlenül az angol gyapjú- és szénipar után következett. Még csak azt említjük meg, a forgalom-

VASAROLJON Pál és Berke villanyerőre berendezett (gesztenyepüré) üzemében Budapest, IX., Ráday u. 29. Telefonszám: 87-2-82.

eszközök adata az adóközösségnek a pénzügyminisztériumhoz intézett jelentéséből való, tehát hiteles).

Drózy Győző: „... Ha a niánszokról akarok beszélni, az előttem szóltott t. képviselőtársam felszólalására nem hagyhatom szó nélkül az ő megjegyzését a saját termelésű borok kimérésére vonatkozólag, hogy a termelők a maguk borának kimérésével nem teljesítenek olyan közgazdasági feladatot, mely dícséretreméltó volna és velük szembeállította az igen tisztelt képviselő úr a vendéglőspart. Véleményem szerint a termelői borkimérés és a vendéglősök úgy nagyon kevéssé kapható össze. A termelői borkimérések valóban szociális intézkedések, hogy azok a szegény kistermelők, akiknek pénzét nem látogatja meg talán esztendőszámra sem egy-egy kereskedő, akik a maguk szőlőhegyein termelt borocskájukat eladni nem tudják, abba a helyzetbe jussanak, hogy saját borukat elvihessék a városokba, a közeli falvakba és ott maguk mérhessék ki. Ez olyan természetű kívánság, mint ahogy a gazda is a maga portékáját elviheti a piacra s maga adhatja el bárkinek a saját termelését. Eppen ilyen érdeke annak a bortermelőnek is, hogy eladhasa a saját maga termésű borát. (Müller Antal: Csak nem a saját termésű borokat árusítják). Igen t. képviselőtársam, ezek csak a saját termésű borokat adhatják el, annál is inkább, mert annyira látogatják őket a hatóságok, a pénzügyőrség, hogy én kételkedem abban, hogy más borait is ki tudnák mérni. Először is szabatosan be kell igazolni nekik, hogy mekkora szőlőjük, mennyi boruk van és csak miután igazolták, azután kapják meg a pénzügyigazgatóságtól az engedélyt annak a kimérésére. Eppen ellenkezőleg, föl kellene karolni a saját termésű borok kimérését úgy, amint azt külföldön látjuk.

Meg kell állapítanom, hogy a világon mindenütt látni borpineéket, ahol saját termésű borokat mérnek és sokkal sürűbben látni, mint itt és mindenütt nagyon bevált ez az intézmény, amint-hogy náluk is bevált. Múltóztassék megköszölni a vendéglői borokat és a saját termésű borkimérések borait és akkor megmúltóztatik állapítani, hogy az utóbbiak olesőbb, sokkal tisztább, sokkal megbízhatóbb és sokkal jobb bort adnak, mint amilyent a különféle koresmákban vagy vendéglőkben mérnek ki. Elismerés illeti a magyar vendéglői és koresmárosi kart; általánosítani nem lehet ezt tekintetben, mert hiszen a borhamisítás nem olyan nagyfokú Magyarországon, hogy

Tojásértékesítő Vállalat

Budapest, IX., Bakáts tér 8. Telefon: 88—9—17.

Lámpázott friss tojás állandóan rakláron.

PARKER

töltőtollak és írónok
óriási választékban

Cilcer és Társa papírüzletében, V., Dorottya-u. 9.

Gondoskodjanak arról, hogy a zenekarvezető zenészeit a MABI-ba azonnal bejelentse!

ADLER ZSIGMOND

pincérügynöksége közvetítő: Szállodai, vendéglői és pensioi személyzetet
40 éves cég. Irodavezető: **Fuchs Oszkár**, VII., Rákóczi út 86. Telefon: 31-6-04

amiatt különösen kellene panaszkodni. Aki külföldön járt és kóstolta az ottani borokat, az már tudja, mert megállapíthatja azt, hogy bizony külföldön a bor- és szeszhamisítás sokkal nagyobb méreteket öltött, mint Magyarországon.

Tisztelettel kell tehát megállapítanunk, hogy a vendéglős- és koreszmárosipar etekintetben a legpuritánabb elveket vallja és követi, ellenben nem lehet velük szembeállítani azokat a kistermelőket, akiknek egzisztenciális érdekük és akikkel szemben szociális követelés, hogy sajátmaguk adhassák el termelésüket. Eppen ellenkezőleg, meg kellene könnyíteni azzal, hogy némileg olcsóbbá kellene tenni ennek kiváltási lehetőségét.

Vannak pl. szegény bortermelőgazdák, akiknek 10—10—20 hektoliter boruk van és akik el akarják jutni valamelyik városba, de borukat eladni nem tudják. Ezek között akad olyan, akinek valamelyik családtagja, vagy akár ő maga szívesen heállna egy kis pincébe kimérni literenként azt a bort. De hogy ezt tehesse hús pengőért kell nyomban lefizetnie a pénzügyigazgatóságnál az egyik engedélyért, 5 pengő rá a bélyegköltés, 1 pengő a másik fizetni való, úgy hogy 26 pengőn alul néhány liter bor előrusítását nem kezdheti meg. Véleményünk tehát az, hogy meg kellene könnyíteni ezeknek a termelő-gazdáknak sajáttermésű borainak minél könnyebben való kimérhetését.

(A képviselőház 60, 1935 november 19-iki ülésének naplójából).

(Drózy képviselő úr beszédére az a megjegyzésünk, hogy a termelői borkimérések nem a kiscsúszák lehetősége, azt éppen ő, saját szavaival állapítja meg, felhívva azt a 26 pengős terhet, amely miatt a kistermelő nem mérheti ki saját borát. Közutódott dolog, hogy nagytermelőknél, akiknek tehát nagy pincészetük van, akik megfelelő, szakképzett személyzetet tartanak, van jól kezelt s kitűnő borok. *Ez a kistermelőnél a leg- ritkább eset.* A vendéglősök, akik vagy érett és jó bort vesznek, vagy maguk kezelik ki, amit kimérnek, úgy, hogy egyáltalában nem mondható az, hogy a vendéglőben rossz bort mérnek).

Vázsonyi János: „T. Ház! Három szempont az, melynek taglalásába becsatlakozni kívánok s a melyre egy-egy mondatnál a miniszter úr figyelmét fel akarom hívni. A javaslatot akkor tartanám elfogadhatónak, ha azon három érdekeltég közül, melyeket elsősorban érint, legalább egynek az igényét teljes mértékben kielégítené. Ez három érdekeltég: a termelő, az italmérő, a kereskedő. A fogyasztó érdekét egészen természetesen nem akarom külön tangálni, mert annak kérdésével maga a bortörvényjavaslat nem foglalkozik ...

A másik érdekeltég, amelynek szempontjából a törvényjavaslathoz hozzászólván, a miniszter úr figyelmét kérem, az italmérő érdekeltég E tekintetben teljes egészében csatlakozom ahhoz a felfogáshoz, ahhoz az előadásához, amelyet éppen a mai ülésnapon Czirják igen t. képviselőtársam mondott el és kérem, hogy az ebben az előadásban foglalt szempontokat kegyeskedjék mérlegelés tárgyává tenni. Arra kérem különösen a földművelésügyi miniszter urat, hogy kollégájánál, a pénzügyminiszter úrnál is kérjen jóindulatot azon italmérő-társadalom számára, amely a polgári öntudat és nemzeti érzés tekintetében soha semmi kivánnivalót nem hagyott maga után, mely az államnak hűségese adófizetője, de olyan adókkal és terhekkel megrakva, amelyek lassanként elviselhetetlenné teszik számára az életet. Eppen egy ma megjelent cikkből tűnik ki világosan, hogy az italmérő-társadalom 23 különböző fajtajú adót fizet. Ez a 23 különböző fajtajú adó teljesen lehetlenné teszi, hogy ez a társadalom fennmaradjon és teljesítthesse azt a kötelességét, amely a magyar bor propagandája szempontjából rája is hárul...“

(A képviselőház 60., 1935 november hó 19-iki ülésének naplójából).

Gróf Széchenyi György: „... Ami a büntető szankciókat illeti, lehetséges, hogy egyes részletekben a gyakorlati emberek helyes kisebb módosításokat javasolnak és én örömmel veszem, ha ezeknek megfelelően a Ház a részletes tárgyalás során megváltoztatja a törvényjavaslat egyik-másik részét nagyjából azonban ezek a büntető szankciók is kétségtelenül a Tokajgyegyalja érdekét képviselik...“

Természetesen sok panasz van a törvényjavaslatlaltal szemben. A panaszok között talán első helyen áll az, amely ezt a törvényjavaslatot kereskedőellenesnek akarja minősíteni. Ha az ellenkező álláspontokat is figyelembe vesszük, ha figyelembe vesszük a termelői szempontot, amely a kereskedelem, a közvetítő kereskedelem túltengésének minden téren elejét igyekszik venni — és pedig annál az egyszerű oknál fogva, mert a rentabilitás a mezőgazdasági cikkeknél az egész vonalon, de különösen a borárúnál erősen esökkent — akkor figyelembe kell vennünk, hogy szinte természetesen, hogy a termelő a maga borát közvetlen kimérés útján akarja értékesíteni és amennyiben így nem tudná értékesíteni, akkor a még mindig rendszerint olcsóbb fogyasztási szövetkezetek útján való értékesítés terére tolódik a termelő bora. Ez-

Bort csak termelőnél vegyen!

Uj bor P — 64 ab Budapest

KERN JÓZSEF, PAKS

Budapesti pince:

PAKSI BORPINCÉ, VIII., Dankó Pista ucca 40.

„HUNGÁRIA“ SÜTŐDE Budapest, VII., Dohány ucca 22. Tel.: 42-5-37
Naponta állandóan friss sütemény és házikenyér.

által kétségtelenül olyan fejlődés előtt állunk, amely a borkereskedelmet a maga eddigi nagy dimenziójából visszafogja, de nem a fővénnyavaslat az, amely intézkedéseivel ezt eléri, hanem maga az élet, amely ebben az irányban halad.”

(A képviselőház 60., 1935 november 19-iki ülésének naplójából).

II.

A földművelésügyi miniszter a termelői borkimérésekről.

A VITA BEFEJEZTEVEL Darányi Kálmán földművelésügyi miniszter válaszolt a felszólalóknak. Őnkint sorra ment s röviden megindokolta, hogy a kért módosításokat miért veti el vagy fogadja el. Közben kért a termelői borkimérésekre, mondván ezeket:

„Malasits t. képviselőtársam azután igazán minden szak-elfoglultágtól mentesen világlította meg a termelői kimérések kérdését. Elénken és szívesen esetelte ugyanis azt, hogy milyen lehetetlen állapot az, hogy egy fuvaros, ha bemegy egy termelői kimérésbe, onnan csak palackban issza a bort, míg — amint a képviselő úr mondotta — külföldön mindenütt rendes helyiségben ílták és poharazták. Viszont rámutatott a képviselő úr arra is, hogy ezek a termelői borkimérések milyen nagy kárt okoznak az italmérőknek, de közben megfellebbezett arról, hogy 40.000 italmérő lépett fel egyúttal és folytonosan abba az irányba akarja telerelni a dolgot — és eddig sikerült is elérniük azt — hogy ne legyen megengedve a termelői kiméréseknek a poharazás. Így igazán nem lehet ráfogni a bortermelőkre, hogy az ő érdekük volna az, hogy kimérésekben ne poharazzanak.

Hiszen ezekhez a kimérésekhez minden bortermelő tulajdonképpen tisztán csak azért ragaszkodik, mert így reméli azt, hogy valamivel jobb árat kap a boraiért. Abban a pillanatban, amint a szőlősgazdák túlnyomó többsége biztosítva látta azt, hogy megfelelő árat ér el boraiért a kereskedelemben, azt hiszem, készséggel és szívesen lemondana arról, hogy mint termelő a termelői kimérésekkel veszdőlje. (Ugy van! Ugy van!)

(A képviselőház 61., 1935 november 20-iki ülésének naplójából).

*

(Meg fog beszámítani a miniszter úr, ha ezen nyilatkozatához hozzáfűződen megjegyezzük, hogy Malasits Géza képviselő úr beszédének a termelői borkimérésekről szóló részét teljesen félreértelte.

Malasits képviselő úr a saját tapasztalatai alapján igen helyesen állapította meg termelői borkiméréseknek a bormínőségre és a borárra ható káros befolyását. (Természetesen, nem a somlói stb. pincészövetkezetre gondolt). Egész felszólalása a termelői borkimérések ellen irányult és csupán félreértésből összegezhette a miniszter úr az előző módon Malasits képviselő úr életli rajzát oly értelemben, mintha Malasits képviselő

úr a kultúrátlanúság megszüntetése érdekében a termelői borkiméréseknek poharazási engedélyt kívánt volna. Eppen ellenkezőleg, Malasits képviselő úr beszédének csak az a konklúziója, hogy véget kell vetni annak a higiénizált és a jóízűt sértő szokásnak, amit a termelői borkimérések Budapesten meghonosítottak, hogy palackjukban közvetlen fogyasztásra mérik ki „csavickájukat”, amelyet aztán a járó-kelők megbotránkoztatására az utcán isznak meg.)

*

A részletes tárgyalás során a címhez Schandl Károly kért szót és a vita folyamán tett egyes kijelentéseit igyekezett megmagyarázni.

Schandl Károly: T. Ház! Az általános vita során a termelői borkimérések tárgyában polémia keletkezett köztem és Czirják Antal t. képviselőtársam között. Meglepődtem, mert a független kiszápadapárt igen t. szónoka a termelői kimérések ellen foglalván állást, kifogásolta, hogy én a bortermelői kimérésért pártfogásba vettem. En egyszerűen megállapítottam, hogy a fővárosi vendégülösök és a termelői kimérés közti harcban egy tény, egy igazságot le kell szögezni, hogy t. i. azóta emelkedett a fővárosban a borfogyasztás és azóta tünt el a nagy árkülönbözet a termelői árnak és az éttermi, szállodai butliá-borának között, amióta a termelői kimérés bevonultak a fővárosba. (Igaz! Ugy van! a közepén) szóval, amióta a szőlősgazdák maguk bejöttek a fővárosba saját boraiat kimérni (Ugy van! Ugy van! jobbfelől és közepén). Ezzel szemben Czirják igen t. képviselő úr azt mondotta, hogy én igazságtalanul nekironítottam a vendégülösöknek és hogy ő a vendégülösöket velem szemben pártfogásba veszi (Egy hang jobbfelől: Hát ő kiszápad, a keresmaórosokat pártfogolja!).

Nagyon esodálkozom azon, hogy egy kiszápadapárti képviselő a termelőknek ezt a jogos harcat kifogásolja és én nem tételezem fel, hogy az egész független kiszápadapártnak ez lenne az álláspontja. (Rupert Rezső: Sokkal jelentősebb határozati javaslatokat leszavaztak!). Kétségtelenül fenntartom azonban azt az állítást — kizárólag a fővárosi vendégülösökről, éttermekről és szállodákról beszélek — hogy volt idő, mikor a szőlősgazdák alig kaptak 30—40 fillért egy liter borért és ugyanakkor a fővárosi éttermekben és szállodákban a palackborokat tízszerez, 4—5 pengős áron árulták. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől. — Báró Berg Miksa: Borfogyasztási adó!) Amikor 30—40 filléres termelői borárral beszéltem, a finom, nemes borokról szóltam, mert hiszen a homoki borok még olcsóbbak voltak. Megállapítom, hogy 3—4 osztendővel ezelőtt a somlái szőlősgazdák tényleg 30—40 fillérért adták boraiat és méltóztatásának utána nézni, a legelőkelőbb hotelekben és éttermekben Budapesten mindenütt 4—5 pengő volt a somlái palackbor ára.

Ez volt az egyik állítás, amellyel foglalkozni akartam. Most is föntartom azt az állítástomat, amelyet akkor mondtam, hogy a szőlősgazdák

Kávéházi író- és dákókréták

STUDIUM vejdjgyvel szavatolton előrendá minőségűek.
Gyárta: **Budapesti Krétagyár Rt., IX., Közraklár uccá 12a.** — Telefon: 86—3—51.

BAROSSTÉRI ELHÉLYEZŐ-IRODA

Közvetit: szakácsnőt, könyvhalányt, gazdaesszonyt stb.
Videki megbízásokat vállal.
Üzletvezető: Spitzer Sándor, Baross tér 6. Telefon: 33-5-06.

Jó áru, olcsó ár ez a titka a jó üzletmenetnek. Hirdetőkünkél vásároljanak!

Gruber Ferenc déligyümölcs- és gyümölcskereskedő.
Budapest, IX. Központi Vásárcsarnok, 594-97. sz.
Telefon: 83-4-59. — Több nagy étterem szállítója.

lesznek a legboldogabbak, ha a mostani javuló tendencia tovább tart, az árkülönbözet esőkken és újra átadhathják a fővárosban a bor kimerését a vendéglősiparnak, amelynek az eredeti hivatása és eltávolozhatnak a fővárosból a termelői kimeréseikkel.

Később is fölszólalva, *Schandl* Károly így folytatta beszédét:

„A büntető rendelkezésekkel kapcsolatban meg kell állapítanom, hogy az általános vitában elhangzott beszédemben nagyon erősen leszögeztem, hogy a magyar bortörvény a legszigorúbb volt és a mostani bortörvényjavaslat is folytatja ezt a szigorot. Ezt a szigorú méltatásból a szempontból, hogy a magyar bor hírnevét notórius hamisítókkal szemben mindenképp meg kell őrizni. Ezzel szemben Czirják igen t. képviselőtársam úgy állította be beszédemet, mintha én minden kihágással szemben erős börtönbüntetéseket kívánnék és a vendéglősöket mindenképp börtönbüntetéssel akarnám sújtani. Nem tudom, hogy Czirják képviselőtársam olvasta-e figyelemmel beszédemet, ha pedig olvasta, nem kell figyelemmel olvasta el. Az általános vitában ugyanis első voltam, aki a miniszter úrnak figyelmébe ajánlottam a vendéglős- és szállodásipar beadványát, amelyet minden törvényhozó megkapott és amelyben néhány olyan kívánság volt, amely érdemes a megfigyelésre és a méltánylásra. Azt hiszem, hogy a miniszter úr a módosítások során egyiket-másikat figyelmébe is veszi és azért fogadom el örömmel az előadó úr javaslatát is, amely már bizonyos esetben méltányos enyhítést tartalmaz.

Kétségtelen azonban az, hogy odáig nem lehet menni, hogy amikor tudatosan hamisít valaki, akkor teljesen kizárjuk az elzárásbüntetést. Csak azt hangsúlyoztam, hogy kizárólag pénzbüntetéssel nem lehet megelégedni a borhamisítókkal szemben, mert ha pénzbüntetéssel megelégedzünk és kizárjuk a lehetőségét az elzárásbüntetésnek, akkor üzletszerű hamisítók egyszerűen belekalkulálják a pénzbüntetését a bor árába és vígan folyik a borhamisítás. (Úgy van! Úgy van!) Akkor megint olyan esetekkel állunk szemben, amilyen volt annak idején a pécsi Engel-féle borhamisítás, amely egész Európában példája volt a magyar bor hamisítás rendszerének. En ellenkezőleg, a jóra való vendéglős- és szállodásipar javaslatait elsőnek vettem védelmébe és ajánlottam a miniszter úr figyelmébe. . . . Mi igenis támogatjuk erről az oldalról a tisztességes vendéglős- és szállodásipart, de a borhamisítókat nem fogjuk pártolni. (Helyeslés a jobboldalon és a közepen).

(A képviselőház 62., 1935 november 21-iki ülésének naplójából).

(A mostani beállítás világosabb és enyhébb, de azért nincs okunk, hogy e beszédhez fűzött megjegyzéseinket bármiben is megváltoztassuk).

III.

Eredmények.

A BORTÖRVÉNYJAVASLATON ELÉRT módosításokról az alábbiakban számolunk be:

1. A 7. §-nál azt kértük, hogy a bor javított voltát az eladó köteles legyen írásban, a kötvényben vagy a számlán közölni a vevővel. Ezt *Petró Kálmán*, *Czirják* Antal és *Hertelendy Béla* képviselők is ajánlották.

A miniszter úr fölöslegesnek tartotta az eredeti rendelkezésben változtatni, „míthogy sem a süfített mustban, sem pedig a borpárlatban nincs semmi olyan anyag, amely a természetes mustból vagy borból hiányoznék, hiszen mindkettő abból származik. Különbös is — mondotta tovább — az 51. §, amely a kihágásokról szól, korrespondál ezzel a rendelkezéssel, amennyiben ott az foglaltatik: ha valaki kívánja, hogy nyilatkozzon történjék meg e tekintetben, akkor köteles az illető a nyilatkozatot megtenni — ez lehet a termelő is — ellenkező esetben büntetés alá esik.“

2. A 17. §-nál azt kértük, hogy a borseprőből az italméző is kipróbálhassa a bort. Ezen javaslatunkat magukévá tették *Mózes Sándor*, *Máriássy Mihály*, *Czermann Antal*, *Rupert Rezső*, br. *Vay Miklós*, *Czirják* Antal és *Dinyés Lajos* képviselők.

A miniszter ezt a módosítást elfogadta és *Máriássy* Mihály előadó javaslatára ezt a §-t a következő bekezdéssel egészítették ki:

„A borkak romlatlan seprőjéből (folyékony seprőből) a bort a kereskedők, valamint a vendéglősök (koreszárosok) is kisajtolhatják és forgalomba hozhatják, feltéve, hogy a romlatlan borseprő az általuk közvetlen a termelőtől vásárolt és pincéjükben kiforró mustból, vagy a termelőtől seprőjükkel egyített vásárolt borból származik. A kisajtolás és a forgalombahozatal módozatait a földművelésügyi miniszter rendelettel állapítja meg.“

3. A 21. §-nak olyértelmű szigorítását ajánlottuk, hogy a 3000 hektoliternél nagyobb forgalmú pincészeteknél legyen kötelező szakképzett pincemester alkalmazása és ez az „önállóan működő pincemester“ feleljen a saját manipulációiért.

Erre a miniszter úr így válaszolt:

„A 21. §-ról is igen sok szót ettől itt a t. Házban. Ez a szakképzett pincemesterek tartására és

Kartársak figyelmébe!

Szabdalmezott

kgubillárd-asztal

Ára teljesen felszerelve, kisebb méretű, 130/65. 152.— P.
Nagyobb méretű, 180/90 . . . . . 240.— P

Szabdalmezott. örökös. 4 személyes „SNAPSZLIFIX“

snapsz kartárajáték-poent jelző tábla. Nem kell több kréta, tábla és spongya. Ára utánvettel 4—P.

Megrendelhető: **Fehér Ferenc**

szab. tulajdonosnál. Budapest, VI. Vörösmarty uccá 43.

alkalmazására vonatkozik és előírja azt, hogy 4000 hektoliter forgalomnál pincemester alkalmazandó. Ezzel kapcsolatosan többen felszólaltak, így *Mózes* t. képviselőtársam, aki pincemesterek tartása esetén a munkaadó felelősségét a minimumra kívánja csökkenteni, azután *Rupert* t. képviselőtársam, aki már 3000 hektoliternél kötelezni óhajtja a tulajdonost szakképzett pincemester tartására. *Schandl* t. képviselőtársam hasonlóképpen, *Dinyés* t. képviselőtársam ugyancsak. Ő javasolta hasonló intézkedés feltételét a szőlőgazdaságoknál, vagyis az előbbinek a szőlőgazdaságokra való kiterjesztését óhajtja. Végül *Czirják* t. képviselőtársam már 1000 hektoliter bornál alkalmazni kívánja ezt a köteleességet.

En a törvényjavaslatban nem mennék tovább, mint ameddig az itt említett szöveg megy. 4000 hektoliternél kötelezőnek írnam elő, de mindenkinek módjában van, ha kevesebb hektoliter bort tart is a pincéjében és forgalmaz, szakképzett pincemestert alkalmazni, (*Felkiáltás balról: De nem fognak!*) sőt ez igen helyesülhet és kívánatos is."

4. A büntető rendelkezéseknél egész sorog módosító indítványt, főként *Rupert* Rezső indítványait, ejtették el.

Egyébként a miniszter a 49. §-ból a túlkénezésért kontemplált elzárásbüntetést enyhítette, amelyért csupán pénzbüntetés fog járni.

Itt így szólt a miniszter úr:

"A 49. § büntető rendelkezéseket tartalmaz, *Rupert* képviselőtársam szerint a háromnapos elzárásbüntetés ellentétben áll a rendőri büntető szabállyal. *Czirják* képviselőtársam ezt a szakaszt helyesli, mégis elegendőnek tartja a pénzbüntetést és ennek maximumát 600 pengőben kívánja megállapítani. Talán némileg megnyugtatóul szolgál az, hogy az előadó úr módosító javaslatot nyújtott be, amely szerint az 50. § 1. pontjában foglalt rendelkezés ezentúl az 52. §-ba kerül, aminek alapján csak pénzbüntetés alkalmazható. Ez vonatkozik a túlkénezésre."

5. Az 53. §-nál kifejezetten kértük az alkalmazott büntetőjogi felelősségének megállapítását. Ebben a miniszter úr álláspontja a következő:

"Az 53. § a munkaadó büntetőjogi felelősségéről szól, *Schandl* képviselőtársam kéri a munkaadó felelősségének csökkentését, *Rupert* képviselőtársam pedig kéri, hogy az az alkalmazott, aki utasításra eszelezkis, ne legyen büntethető. A törvényjavaslat a felelősséget csak arra az esetre állapítja meg, ha a munkadó utasítást ad. A esapos felelőssége utasítás hiányában tulajdonképpen a jelenlegi fogalmazásban is megfelelően kifejezésre jut."

6. Az 54. §, — mely az ítéletek hírlapi közléséről szól — törlését kértük.

"Az 54. §-nál — mondotta a miniszter úr — az ítéletek hírlapi közzétételének mellőzését kéri *Czirják* képviselőtársam. Ezt nem fogadhatom el."

7. Az 55. §-ban az elkobzás ügy kértük módosítani, hogy az elkobzás csak abban az esetben történjék, ha az árú az *egészségre ártalmas*.

A miniszter úr nem tartotta ezt sem elfogadhatónak.

"Az 55. § a hamisított italok elkobzását írja elő, *Czirják* t. képviselőtársam azt kívánja, hogy elkobozni csak az egészségre ártalmas italt lehessen. Ezt nem tartom elfogadhatónak (Helyeslés jobbfelől és közepén.) viszont az elkobzással kapcsolatban akarom megemlíteni azt, hogy nem okvetlenül szükséges megemmisíteni az elkobozott hamisított bort, hanem ha azt ipari feldolgozásra lehet felhasználni, az akkor arra felhasználható."

8. A végrehajtási utasításban fogják megváltoztatni az ellenőrzés és vizsgálat mai rendszerét.

"A 46. §-nál, amely az ellenőrzésről szól, *Dinyés* Lajos képviselőtársam kérte a helyszíni szemle szabályozását. *Rupert* képviselőtársam szerint az ellenőrzés túl szigorú és azért azt kéri, hogy a végrehajtási utasítás vegye elejét a kíméletlen zaklatásnak. Az ellenőrzés — mondta a miniszter úr — természetesen nem fájhat zaklatásig, de szigorú ellenőrzésre viszont nagy szükség van."

9. Itt megismételhetjük, hogy *Barcza* Ernő földművelésügyi államtitkár, a parlamenti tárgyalást megelőzően vele folytatott megbeszélésen megígérte, hogy a törvény végrehajtási utasítását annak kiadása előtt hozzászólásra ipartestületünknek kiadja.

(A képviselőház 61., 1935 november 20-iki ülésének naplójából).

A bécsi szakácsművészeti kiállítás.

Irta: **Löhnert Máttyás** székesfővárosi szakfelügyelő.

EZUTTAL IS MEGHAJTJUK elismerésünk zászlóját a bécsi szakársaink előtt!

Jólétséget látunk, hogy a bécsi szállodások és vendéglősök — jóléti intézményeik fennállásának 50 éves jubileuma alkalmával — a mai szűkös és gondterhes időkben is milyen lelkesedéssel és áldozatkészséggel rendezték meg november 14-24-ig konyhaművészeti kiállításukat, hogy szakmai fejlődésükről és haladásukról mindenki előtt tanuskodhassanak.

A cél és siker érdekében a hatalom birtokosai is sorompóba léptek. A *fővédnöki tisztet Miklós* szövetségi elnök töltötte be. A *védnökök* soraiha *Schuseknigg* Kurt dr. kancellárral és *Starhemberg Ernst* Rüdiger herceg vicekancellárral az élen a kormány tagjai teljes számban. A városi hatóság vezetői, az országgyűlés elnöke és alelnökei és még a közelet számos kitűnőségei. A dísz-

**Östermelők és Nagykereskedők
Központi Elosztója**
Budapest, VI., Eötvös uccza 2.

Binder Simon tojáskereskedő
Budapest, VI., Hejós u. 23. (ő uccai oldalon) Tel.: 11-4-27.
Dunántúli naponta érkező friss tojások

Beszerezésinél okvetlenül kérjen ajánlatot hirdetőinktől!

elnökök sorát a legfelsőbb törvényeszek elnöke, az osztrák államvasutak és dunagőzüzemi társaság elnökei és vezérigazgatója, a „Vaterlandische Front” vezértitkára, a kereskedelmi és parkamara elnökei, az osztrák idegenforgalmi hivatal elnöke, az elnökségi kabinetiroda igazgatója, stb. díszítették. A tiszteletbeli választmány 101 tagból álló hatalmas gárdája mind amellet bizonyít, hogy megelégedéssel szívték segítségére, a nemzetgazdaságnak nagy szolgálatot teljesítő iparágak, hogy ünneppé minél teljesebbé, fényesebbé és eredményesebbé tegyék.

A kiállítás elnökségét *Kampitsch Gyula, Dungal Ignác, Holzmann József* töltötték be.

A kiállítás vezetésével *Frómel Klement* miniszteri tanácsos volt megbízva.

A végrehajtó választmány *Witzmann József* szállodás elnöklete alatt *Bauer János* vendéglős, *Benedikter János* szállodás, *Gareiss István* Chef-Garden-manger, *Knapp Robert* dr. min. tanácsos, *Knott József* konyhafőnök, *Korger Károly* szállodás, *Kochmann Károly* vendéglős, *Mayer József* vendéglős, *Scheiflinger Péter* szállodás és *Zaworka Ferenc* vendéglős irányította a munkálatokat.

A végrehajtó választmány egy albizottsága *Mayer József*, a vendéglősök elnöke, *Zaworska Ferenc*, a vendéglősök elnöke, *Kochmann Károly* tiszteletbeli elnöke a vendéglős ifjak és leányok egyesületének a borkóstolót irányították.

A bírálóbizottság: *Frómel Klement* műépítész, min. tanácsos elnöklete alatt *Schöner Lina* vendéglős, *Stegbauer Alfréd* keresk. tanácsos, *Kawan Robert* szállodás, *Locker Hugó* szállodaigazgató, *Krisper Ferenc* szállodaigazgató, *Glück János* vendéglős, *Nafl Ferenc* vendéglős, *Wichart Ferenc* vendéglős, *Holzmann Lipót*, *Knott József* konyhafőnök, *Gareiss István* Chef-Garden-manger, *Spörk Sándor*, az osztrák szállodások elnöke, *Mahler Brúnó*, *Gass Károly*, *Oberhauser Lajos*, *Reichens Ferenc*, *Ziegenbein János*, *Enstein Rudolf* konyhafőnökök állandó permanenciában voltak.

A borászati bírálóbizottság: *Stegbauer Alfréd* keresk. tanácsos elnöklete alatt *Frómel Klement*, *Holzmann József*, *Schiffmann Henrik* sen., *Braun Antal*, *Kell József* és *Witzmann József* közreműködésével teljesítették nehéz feladatukat.

Erre a szokatlanul nagy vezető és bírálóbizottságra azért volt szükség, mert a kiállítás méreteiben is nagyobb volt a szokásosnál.

A kiállítás a *Messepalast*-ban 6000 négyszög-méter területet igényelt, amely 17 ú. n. esarnokra oszlott.

Nem kis feladat egy ilyen kiállításról rende-

zett képet adni, amit bizonyít az a körülmény is, hogy hat építészmernök közreműködésével rendezték be a mintaszerű fülkéket, hogy minden a legjobban érvényesüljön.

A nagy területen elhelyezett kiállítás lehetővé tette, hogy a szállodai, éttermi, konyhafelszerelési és pincégazdasági berendezéseket 61 kiállító cég képviselhesse.

Nagy érdeklődést keltett a kézi erőre konstruált „*Elfe Austria*” nevű konzervdoboz-záró készülék, amely lehetővé teszi, hogy íveg helyett fémdobozban konzerválhasson kisüzem vagy háztartás is élelmiszereket.

Nem kis jelentőségű az „*Automatenofen-Baugesellschaft*” öntöltő, barnaszénre berendezett folytonos gőz tüzhelye, amelyből Bécs és Ausztria nagyüzemi konyháiban már több van működésben és úgy értesültünk, hogy 50%-os a tüzelőanyag megtakarításuk ezzel a rendszerrel. Tudomásunkra jutott az is, hogy a cég magyar szennelk most ki-szerletezik.

Nagy jelentőségűnek találtuk a Fordham et Comp. cég *Oil-O-Matic* nevű olajtüzelésű berendezését is, amely minden meglévő, más anyaggal (szén, koks) tüzelésre berendezett takaréktüzhely, etag-fűtés, kazánfűtésre könnyen felszerelhető. Teljesen automatikusan működik, tiszta, salakmentes üzemtartás. Osztrák viszonylatban a szén-tüzeléses tüzhellyel szemben 39% a megtakarítás. Magyar viszonylatban csak a gázzal veheti fel egyelőre a versenyt, mert az olaj nálunk drága. Kísérletek folynak az alkalmas olajnak oleosóbbá tételére (ú. n. domesticque-Shell olaj), hogy a versenyt itt is felvehesse.

Az élelmiszer-ipart termelő, gyártó és közvetítő, valamint a borászati bemutatót 45 cég képviselte, szébbnél-szebb kollektívanyaggal.

A magyar színeket az élelmiszer-esorokban *Puck Márk* magyar szármájával, debreceni és pusztai szalonnájával; a szegedi paprikaláz, *Hatsek Vilmos Strébel*-féle hentesárúkkal, paprika, tarhonya és barackpárlattal vett részt.

A híres *Kötányi János* paprika-kiállításával volt képviselve. Külön impozáns méreteket hozott fel a *Weiss Manfred* rt. konzervipara is és jól esett látnunk a kiállítást látogató közönség

Megmentem beszövéssel
molyragótt, kiégett, elszakadt, elkopott, szövet, posztó, selyem, vászon **ruhadarabjait**, ruhafordításnál zsebeket, gomblyukákat, TBK-ké-
szet új eljárás. Megmentem, restaurálom elkopott,
rongyos kiégett, perzsa- szmirna- és gépszőnye-
geit. Ezen nyomtatvány 10% engedménnyre jogosít.
Gyenes D. VI. Teréz krt. 18. fszt. 2. Telefon: 22-4-04
Vidékieknek visszaküldés portómentesen.

SZALLODÁSOK FIGYELMÉBE!

Oeska, kopott szőnyegeit művészesen javítja, festi és tisztítja jutányos áron: **Goldmann, VIII.**, Erdélyi u. 12. Telefonhívásra házhoz jövök Tel: 33-7-96.

nagy érdeklődését a magyar konzervipar iránt.

A borászati csoportban a magyar borház stíluszerűen berendezett és díszített eserdájában (cimbalom hangjai mellett) kínálta a badaecsonyi és tokaji borok válogatott fajtáit. Debreceni kolbász lecsóval, pálpusztai sajt, tarhonya és paprika is volt náluk kapható.

A vendéglátó ipar (szálló, vendéglő és kávéházi) alkalmazottak gyűjtőnévű kiállítására szakbavágó könyvekből — különösen szakácskönyvek 1660-tól 1935-ig — és kéziratokból igen tanulságos volt. Szakbavágó tankönyvek, tanoncszerződések, felszabaduló oklevelek, szaklapok, utazási emléklbumok, utazási kalauz könyvek, stb. értékes dokumentumok tömege. Szépen rendezett mintagyűjtéményük az érdekesebb udvari és kongresszus alkalmakról a világ minden tájáról szinte irigylésreméltó. Teljes egészében ott találtuk az 1926. évben Budapesten megtartott I. H. V. kongresszus menü-sorozatát.

Ezeknek az alkalmazottaknak egy lelkes külön kis csoportja *Duch Károly* konyhafőnökkel az élén 3 szakács, 1 cukrász, 4 főpincér és 1 markőr vállalta a nagy feladatot, az osztrák konyhának szemléltető bemutatását. Külön kis füzetbe foglalják kiállításuk anyagát (amit nagyon jól tettek, mert a kiállítás hivatalos katalógusa bizony nem valami jól sikerült) és tudomására hozzák a nagyvilágnak, hogy az osztrák konyha alatt a bécsi konyhát értik. Bátran hirdetik, hogy az ő konyhájukban ott találhatók a régi monarchia nemzeti ételei mellett minden nemzet gasztronómiai különlegessége. A leghatározottabban kijelentik, hogy a francia konyha komplikált, de a bécsi konyha még komplikáltabb! Szerintük a francia konyha (talán szakács?) elsősorban jó iskolázottságot, kifogástalan technikát és súlyos pénzbeli alapozást igényel, míg a bécsi konyha (talán szakács?) velezületett talentumot, egyéni odaadást és a konyha iránti nagy szeretetet is igényli.

Erre majd máskor visszatérünk, most nem kívánunk polemizálni!

Kiállításukon négy csoportban 3, illetve 2 napos időközökben a következőket mutatták be:

1. november 14—16-ig:

Das moderne kalte Ballsouper (Divatos hál vacsora-buffet hidegen).

1. Egetett cukor túl különféle finom desszertekkel.

Falradirozás, surolás, vixelés, féregirtás

mégis legelősebb, legtökéletesebb, leggyorsabb **TOLDY lakástakarítónál,**
Rózsa u. 86. Tel: 270-33.

PINT JÁNOS

íveges és képkeregetező vállalata Budapest, VII., Dombinszky uca 23. Költségvetéssel készséggel szolgál.

2. Cukorból készült bonbonnere, töltve.
  3. Szárnyas erőleves paradicsommal (Madriléne).
  4. Pírtott kenyér szendvicsnek.
  5. Grape-fruits.
  6. Töltött tánkók, tortiácskák és étvágyfogyaltok.
  7. Töltött tojások norvég módra.
  8. Lágtyújsók, főzelék salátával.
  9. Kecsnyázott pisztrángok.
  10. Fogas tekeresk francia salátával.
  11. Lazac mayonnaise bomba.
  12. Sonka tejszínhabos tormával.
  13. Szárnyas galantin.
  14. Mandulás libamáj érmék madeira kecsnyában.
  15. Angolos hátszín remoulade-mártással.
  16. Nyúlpestőm Cumberland-mártással.
  17. Stíriai kappansült, Waldorf Astoria-salátával.
  18. Fácán javaszeletek, naranssalátával.
  19. Borjúgerinc, főzelékekkel körítve.
  20. Pácolt marhanyelv, zellerrel kecsnyázva.
  21. Francia zellersaláta.
  22. Waldorf Astoria-saláta.
  23. Andaluziai rizssaláta.
  24. Főzeléksaláta.
  25. Naranssaláta.
  26. Gyümölessaláta.
  27. Mayonnaise mártás.
  28. Ravigote mártás.
  29. Cumberland mártás.
  30. Paradicsom mártás (Catchup).
  31. Tartármártás.
  32. Vinaigrette mártás.
  33. Mandulortorta pistácia-krémrel.
  34. Csokoládétorta párizsi krémrel.
  35. Girardi-szeletek.
  36. Schubert-szeletek.
  37. Fagyaltos gyümölcs-serlegek.
  38. Peczgó kecsnyás gyümölcsök.
  39. Különbféle sajtos sütemények.
  40. Vegyes sajtok, gyümölcsök.
- Egy sorozat tányér tállalva a buffet anyagából.

Az egyes tálnaknak minden különösebb rutin nélküli kivitelezése (azt mondják naturel) lehet, hogy a bécsi ízlésnek megfelelő, de össze nem hasonlítható egy nemesen, francia ízlésnek megfelelően kivitelezett tállal.

Keresztes József

MŰSZTERGÁLYOS-MESTER

Vállal e szakmába tartozó mindennemű munkát.
BUDAPEST, IX, LÓNAY UCCA 42 b. SZÁM.

Hirdetünk a legjobb árut a legelősebb áron adják!

Tömegében végeredményben így is elég jól mutatott.

II. november 18—20-ig.

Hochzeits bankett für 10 Personen.
(Lakodalmi ebéd 10 személyre).

Erőleves japán gyöngyökkel csészében	Wiener Stadtbrau.
Tengeri rák duzma szarvasgombával	Hohenwarter.
Ozborlás szeletek sült gesztenyével, gombapéppel és burg. fánkkal	Vöslauer Goldegg.
Hízialt jérce májas rizzsel töltve Princessz salátával	Hochriegel.
Articsóka hollandi mártással Körte „Fata Morgana” módra Sajtos falatok	Likörök.
Lakodalmi fagyalt Mocca kávé	

III. november 21—22-ig

Alt-Wiener Stammtisch in einer gemütliche ecke
oder
Vier alte Wiener haben einen Festtag und essen.
(Ó-bécsi törzsasztal egy kedélyes sarokban
vagy
Négy öreg bécsi innepel és eszik).

*
Császár lepény leves
utána a hazai

Ajókás csuka, tejfellel párolva
és ezt követi a bécsi inyenc falat a
Csonthús, metéőhagyma mártással és barnára
pirított burgonyával

az oly sokszor kültői ihlettel megénekel
Rántott csirke, jóízű salátával
a koronája a bécsi ebédnek és ennek a

Kahlenbergi szemelt
a legkiválóbb kísérője.
Ezután apáink kedvence a

Tejfeles rétes
a legtermészetesebb követője ennek a bécsies alkalom-
nak, amely honi marad, mert külföldi nem tudja
utánozni.

Vége jó, minden jó, tehát egy csészéske
Feketét és a nélkülözhetetlen Virginiát öljezzük.

*

MŰBUTORAT RENDBEHOZOM. Antik bútoraiból modern bútort készítek. Javítást vállalok. —
Bohák Károly asztalosmester. IX. Ferenc uca 50.

**Uradalmi
Rajborok**

GYÖRGYEY LAJOS
SZŐLŐGAZDASÁGÁBAN
TÁPIÓGYÖRGYE

Összevacsorázó, jényezett vasasztal,

ruhátári karok s mindennemű vendéglői berendezést legelősebben gyárt **Kazy Lajos** vas- és rézbútorkészítő, VIII. Kemény Zsigmond uca 9. sz. Telefonhívó: 35-3-61.

Modernes Essen.
(Dívtos étkezés)

négy személyre, amelyet egy gáláns házasember rendel, hogy feleségét a főzéssel járó hajsza és fáradáságtól mentesítse.)

Mandulás szárnyaskrém leves
Tengeri szöcskerák amerikaiasan
Göboly bordás rostos süve
finom főzelék kórtéssal, puffancs burgonyával és
díszített zöld salátával
Banán Swen Hedin módra
Török kávé.

*

Eredeti magyar ételek.

Készítette: *Truca Rudolf* konyhafőnök.

1. Ujházy tyúklevés.
2. Halászlé szegedienre.
3. Erdélyi fatányéros
4. Tarhonyás csirke.
5. Kolozsvári töltött káposzta.

IV. november 23—24-ig.

Idill a kávéházi életből.

1. A bécsi kávés asztal.
2. Az előkelő teasztal.

Ebből az összeállításból tényleg kitűnik, hogy sok minden található a bécsi konyhákban, ami nemzeti specialitásnak számít. De szerintünk ez még nem minden, mert nem elég felsorolni a különféle ételeket, hanem azokat a legeredetibb módon el is kell tudni készíteni. Már pedig ebben már nem egyszer eszelődünk. A bírálatunkhoz nem volt elég időnk, mert látogatásunk a kiállítás időtartamának csak egyharmadára szorítkozott. Feltételezzük és hisszük, hogy ilyen lelkes munkásai a szakmának érdekes és hasznos elgondolásukat mindvégig a legtökéletesebben kivitelezték és teljes sikert arattak. Mink elismerésünket fejezzük ki a látottakért.

(Folyt. köv.)

**„GENTRY”
uriszabóság**

**Tavaszi és nyári
szövetújdonságokból**
a legmodernebb szabással havi 20 pengő részletre
készítik öltönyt és felöltőt

BARANYOS MIHÁLY
uriszabó Budapest, II., Fő u. 57. Telefon: 55-3-85.

Hivatalos ügyek

A munkaadó a munkaadói igazolványt (beteglapot) meddig köteles kiadni?

A társadalombiztosító intézetek a munkavállaló részére az alapszabályszerű segélyeket kiadják akkor is, ha a munkavállaló megbetegedése a munkaviszony megszűnése után bizonyos időn belül következik csak be. Ez az ú. n. passzív jogon segélyezés, szemben az aktív jogon segélyezéssel, vagyis amikor a munkavállaló a munkaviszony fennállása alatt betegszik meg. A passzív jogon segélyezés előfeltételeit a 6500-1935. M. E. sz. rendelet 12. §-a módosította. Míg ugyanis a régi rendelkezés szerint a munkavállalót passzív jogon a 3 héten túli, de 6 héten belüli megbetegedés esetében is lehetett segélyezni, addig az idézett rendelet szerint, a munkaviszony megszűnésétől számított 3 héten túli megbetegedés esetében, a segélyezésre igényjogosultságot, a passzív jogot sem lehet ezentúl megállapítani.

Ez a változott rendelkezés egyben azt is jelenti, hogy a munkaadó — az eddigi gyakorlattól eltérően — a munkaadói igazolványt (beteglapot) csak oly személy számára köteles kiszolgáltatni, aki az igazolvány kiállításának időpontjában alkalmazásban áll, vagy aki alkalmazásából kikapott ugyan, azonban a kilépésnek és az igazolvány kiállításának időpontja között 3 hétnél (eddig 6 hét) hosszabb idő nem tel el, feltéve, hogy a biztosított a munkaadó legjobbj tudomására szerint időközben másutt alkalmazásban nem állt, vagy nem állott, illetőleg önálló kereseti foglalkozást nem üzemeltetett.

A munkaadó tehát a munkaviszony megszűnésétől számított 3 héten túl a munkaadói igazolványért hozzáforduló volt munkavállalójának a munkaadói igazolványt már nem kell kiadni, mert a munkaviszony megszűnésétől számított 3 héten túl kiállított beteglap amúgy is érvénytelen és az semmiféle igényre alapot nem ad.

Kihálásra ítélt italmérői helyiség

A székesszéfvárosi pénzügyigazgatóság 4. évi november hó 20-án kelt 134.157-1935. V. f. számú átiratában arról értesítette ipartestületünket, hogy a pénzügyminisztérium 187.861-XV. f. sz. rendeletével a IX. ker. Ródy-utca 12. sz. alatti házban levő kávéházi üzlethelyiséget kávéházi, vendéglői és koremai italmérés szempontjából tiltott üzlettel minősítette. Ezért a kir. pénzügyigazgatóság abban az esetben, ha valaki ide új engedély kiadását, vagy meglévő engedélyének áthelyezését kéri, kérelmét tárgyalás mellőzésével a m. kir. pénzügyminisztérium nevében végérvényesen el fogja utasítani.

TORDAY VIDOR, uridívat-szabó

Budapest, II. Tölgyfa-ú. 18. Telefonhívó: 54-3-98.
 Flórszűnő munkával dúsz választékú szövetekből készülő feltételek mellett készíték tagoknak. —
 Tíz százalék külön engedményű ültönyök

Hírek közlemények

Régi vendéglősök faliképei a Hági söröző falán.

A Huszár-utca és Munkás-utca sarkán levő Hági-söröző a régi felsőmagyarországi várkastélyok és városi paloták jellegzetes orompártás formában átépült. A díszesen kitépített falazatokra régi magyar vendéglősök képeit óhajtották elhelyezni a Dreher-Ezzenmacher Részvény Söröző Rt. igazgatóságán. — Ennek megfelelően a sorok írja tervezte a négy régi magyar vendéglős képét, melyeket *Sándor Béla* festőművész, az Iparművészeti Iskola tanára, festett meg „graffito” modorú faliképekben.

Az első kép az esztergomi olasz és francia vándor-kereskedők középkori Vendégfogadójának, vagyis Herbergének vendégfogadóját, *Péter Mestert*, a kopasz ábrázolja. Az erre vonatkozó adatokat és megállapításokat *Ballai Károly* közölte a régi magyar vendégfogadóságot történetéről írt munkájában. A kép Esztergom várát és a Dunát mutatja, a parton ott látjuk az 1279-ből való vendégfogadót, a legrégibb névszerint ismert magyar vendéglőst. Ujjatlan bőrmelényt visel, övben fakánál, ami szakácsmesterezére mutat, markában habzó seres bokájt tart, baljában lobogó asztalkendő. Feje felett az 1279 évszám és Esztergom város címere.

A második kép *Jankó Mestert*, a budai vendégfogadóst ábrázolja 1498-ból, Mátyás király idejéből. Vendéglőjének cégére a „Cserbokorhoz” volt, neve *Cserbokor* Jankó volt. A reá vonatkozó adatokat az egykori budai Mészáros Céh okleveleiben találjuk, ezeket a mai Budapesti Mészárosipartestület kegyeletes gondálta őrizi. *Jankó* Mester budai mészáros és italmérő volt, mint oly sok régi magyar mészárosmester, akik igen gyakran egyúttal vendégfogadósok és koreszmárosok is voltak. *Jankó* Mester fiatalembert mutat, jobb tenyerén sájt kappan, balján tábla seres kupával, és két karafával. Felette ott van az 1498-iki évszám és a Cserbokor cégere, ami régi kidugós zöld fenyőágak, borókáéágak budai őse 1498-ból.

A harmadik kép ugyancsak a fenti eredeti adatok alapján ismert nevű *Csehő Farkas* budai mészáros mestert és vendégfogadóst ábrázolja 1529-ből, 1526 után

Hattyú gőzmosó és fehérnemű kölcsönző vállalat
 Budapest, VII. Klauzál-ú. 8. Telefon: 38-5-58 és 38-5-59.
 Az ország legnagyobb gőzmosó üzeme, legmodernebb állomás berendezéssel!
 Legkíméletesebb mosási rendszer!

Bernát Ferenc épület-, portál- és műbutorasztalos üzeme
 Budapest, VII., Dob ucca 107. Telefon: 38-6-79.
 Minden szakmába vágó munkát olcsón és elsőrendűen készítik és javítok. — Költségtelével készséggel és díjmentesen szolgálok. — Hívásra házhoz jövök.
 Több vendéglő és szálloda állandó szállítója.

Gondoskodjunk arról, hogy a zenekarvezető zenészei a MABI-ha bejelentse!

Szinay Ágoston szita- és sodronyárúképzítő
Dob ucca. 45.
Ha jó és olcsó szítát akar, vásároljon közvetlenül a készítőnél.

a mohácsi csata után tizenhat évig még zavartalanul folyt az élet Budán, annak polgárai csak 1541-ben menekültek el Budáról, mikor is a török lett ott az úr 1686-ig. A kép zömök természetű, meztelen vállú és karú magyar kaszab-mestert vagyis mészárosot ábrázol. Kurta, kaszabosorrú ázsiai eszímában áll, bőrköténye övében görbe kés, baljával tarjázó bárdra támaszkodik, jobbáiban habzó seres fakupa. Háttérben ott van a Duna és ennek partján Pest városa, amilyen az Mátyás király halála évében lehetett. Ott látjuk a képen a budai Mészáros Céh középkori címerét is.

A negyedik kép a német *János Gazdát*, Buda szabad királyi város serfözöbáznak csaplóársól mutatja 1711-ből. A régi budai városi levéltárban van szó a derék csaplóársról. Ruhájára német ruha. Csattos cipő, kék vászonkötény, ingujj és bojtos német szipka, jobbáiban sült májas hurka, baljában nagy kúrtkorsó, a *Lias'*, vagyis a „Vastag Őrszébet” tréfás néven nevezett kétpintes korsó, amelyet régi vendéglátóknak máig látni lehet. Dereknál ott lóg a borospince kulcsa és az abroncskapáló fakalapács van övébe dugva. Feje fölött Buda város címere és az 1711-es évszám.

E képeken először látjuk megőriztve komoly művészi kivitelben a *legrégebbi, nekünk ismert magyar vendéglátásokat*. Arevonásai persze csak képelebeliek, de a személyekre vonatkozó adatok hitelesek.

DR. BEVILAQUA BORSODY BELA.

Magyar látogatók a bécsi szakácsművészeti kiállításon.

A november közepén megtartott bécsi szakácsművészeti kiállításon Budapestről több vendégelő kartársunk vett részt, akikhez Balatonmellékéről még többen csatlakoztak. A magyar vendégeket *Ktieber* udvari tanácsos, birodalmi országgyűlési képviselő fogadta az Osztrák-Magyar Társaság részéről, aki megleghangú beszédében megemlékezett a magyar-osztrák idegenforgalmi kapcsolatokról, amelyeknek egyik láncszeme a bécsi szakácsművészeti kiállítás is. A jól sikerült kiállítás után a vendégek kirándultak Badenbe, ahol megtekintették a játékkaszinót, majd Bécs nevezetességeit. A magyar látogatók a kétnapos kirándulás szép és felejthetetlen emlékeivel tértek vissza a magyar földre.

Fischle Vilmos nyugalomba vonult.

Közismert vendégelőkartársunk, Fischle Vilmos 47 évi önállósága után nyugalomba vonult. Tizenöt éves karában lépett iparunk szolgálatába. A híres Kommer Antalnál tanult. Önálló működése alatt régi közéletünk számtalan előkelőségét volt alkalma kiszolgálni. Most,

Művészileg beszűvő vagy műstoppolom molyrágta, kigérett, kiszakadt, elkopott ruhadarabjait.

RÓZSA IV., Váci ucca 21. (udvarban)

Szövet, vagy posztó, selyem, damaszt-abrosz, függöny, szőnyeg művészi javítása. — Vidékre is.

hogy iparunk szolgálatában eltöltött sok esztendő *gazdag emlékeivel* megérdemelt pihenés váltja fel munkás életét, a legjobbakat kívánjuk neki.

Étterem a tenger alatt.

Egy élelmes amerikai vállalkozó nemrég engedélyt kért és kapott arra, hogy egy, már kiselejtezett, tenger-alattjáró megvásárolhasson és azt étterem céljaira berendezhesse. Az új és eddig a világon egyedülálló tenger-alattjáró étterem a legfényűzőbben van berendezve, falai vastag üvegből vannak átépítve és esténként a szenzációra mindig éhes new-yorki gazdag milliommokkal megtelne indul el a tengeraltjáró a new-yorki kikötőből. A hajó periszkópján keresztül nézhetik a vendégek New-York nagyszerű esti kilátásait panorámáját, míg később, mikor a tengeraltjáró lejjebb hősátkozik a vízbe, gyönyörködhetnek a tenger lakóinak változatos és színpompás látványában. A hajó körül tengeri halak, delfinek, fűrészhalak, kardhalak, fátolyállatok stb. uszálnak, melyeket az étterem ragyogó villamosvilágítása vonz a hajó bükkörébe. Külön személyzet vigyáz arra, hogy a tenger lakói közel ne ismerkedjenek a tengeraltjáróhoz. Az étteremben a vendégek természetesen magas árak mellett fogyasztják el vacsorájukat és reggel felé térnek vissza a kikötőbe.

A konzervsör jelentősége az amerikai acélipar szempontjából.

Abból az alkalomból, hogy Amerikában egyes gyárak az úgynevezett konzervsörgyártásra, vagyis a sört — mint már erről írtunk — dobozokban, illetőleg pléh-hordókban raktározták el, az amerikai „Iron & Steel Institute” bizonyos jövedelmezőségi számításokat végeztetett.

Ezekből kitűnik, hogy az 1936. évre előirányzott mintegy 1,5 milliárd doboz (ú 12 uncia) előállításához, beleszámítva a pléh hengerlések munkálatait is, mintegy 6000 munkásra lesz szükség, akiknek kifizetendő bére megközelítene a 8 millió dollárt. A mostani 48–50 millió hordó sörfogyasztást véve alapul és számítással, még az üvegsör fogyasztásának mintegy 30 százalékos emelkedésével is, az egy évre szükséges ilyen konzervdoboz mennyisége megközelítene az 5 milliárd darabot.

Ia desszertek, cukorkák

Több előkelő mulató és étterem szállítója.
Schéide Henrik, cukorkakészítő, V. Sziget u. 27.

Springut Henrik utóda
OFNER MÁRTON
főtanácsgyerekesező

Budapest VI., Vasvári Pál ucca 10. Tel. 2-17-54.

Számos budapesti kávéház, étterem és vendéglő állandó szállítója.

Mindenféle kártyosmunkák olcsó, szakszerű javítását, készítését vállalja az évtizedes Plése-néz.
Plése János kártyos és diszifőmester Budapest, Alkotás ucca 26. Bejárta Nyárfa ucca 3.

BALASSA GYÖRGY LAKÁSBERENDEZŐ

Kárpitmosások, átalakítások, javítások olcsón, pontosan.
BUDAPEST, V, ERZSÉBET TÉR 3. (gr. Cziráky ház) Tel: 81-2-30.

Tekintetbe kell venni azt a körülményt is, hogy miután itt különleges nyomáskibírású plehről valna szó, melynek 78 fontnyi légnyomást kell kibírnia, a konzervdobozokhoz eddig használt fehér bádoglemez ezután nem felelne meg, hanem helyette egy különleges, belül is cinezett lemez használatá válik szükségessé, amelynek hengerléséhez erre kiképzett munkásokra lesz szükség. Uglátszik mindennek dacára előnyösnek mutatkozik a fenti számitás, mert a jövőben Amerikában a sört nem hordókban, hanem ezekben a lemez-edényekben fogják forgalombahozni.

Mi újság a borpiacón?

Az idei bortermetést kettő és félmillióra becsülik. A mennyiség helyenként változik, aszerint, hogy volt-e fagykár és jégverés vagy nem. Így például Pécsent az idei termés sokkal több, mint a tavalyi. Tokajhegyalján helyenként bő, helyenként igen gyenge. Az Alföldön hasonló a helyzet. A Dunántúl elég jó termés mennyiségileg és minőségileg. A minőséget illetően körülbelül a felére becsülik a gyenge minőségű. Fok szerint az Alföldön kilencen alulról kezdve tizenhárom és fél fokig terjed. A Hegyalján 10%—11, elvettve magasaiból a szeszfok. A Dunántúl kései szüretelés elátrte a 14 cukorkofokot. Árak az Alföldön ab termelő pince hl-fokonként 1.80—2.30-ig. A Hegyalján újbor seprősen 30—40 fillér literenként. A Balaton történelmi szőlőiben termelt borok: Balatonalmádi, Alsó-, Felsőors, Csopak, Balatonfüred, Révfülpö, Badacsony, Szligiget, Szentgyörgy hegyi 45-től felfelé. Némi kereslet Gborban, egyébként sem vételi, sem eladási kedv nem mutatkozik.

Európában általában a termés nagyobb, mint a tavalyi. Minőségben kívánivalót hogy maga után.

A vendéglősök szikvízgyára: a Ven-Ko-Ká

Harmadik éve, hogy Ammer János elnök kezdeményezésére és több buzgó kartársunk segítségével megalakult a Vendéglősök, Koresmárosok és Kávésok Szikvízgyártó Szövetkezete. A szövetkezet megalakulása óta a fővárosi kartársak nagy gazdasági előnyére a várakozásoknak megfelelő tevékenységet fejt ki. A kartársak erkölcsi kötelessége a szövetkezetet fejlődésében erősíteni és abba tagként belépni. Tagként jelentkezni

RUM- ÉS LIKÓRKIVONATOK

kaphatók gyári áron minden mennyiségben
Szabó Sándor, Aggteleki u. 5. fsz. 8. Tel.: 42-6-95.

Lakovics Mihály cukrász utóda **BIRÓ MIHÁLY**
szabad-almazott, villanyerőre berendezett
gesztenyepüré üzeme kizárólag **v., Tátra uca 27/b. alatti létezik. Tel.: 91-580.**

BERGER S.

szobafestő, mázólo, iparművészeti tervezések
Budapest, VI., Hegedűs Sándor uca 27.
Telefon: 20—4—82.

80 fill.-ért vegye meg „Iparunk védekezése a kontárok ellen” e. füzetét!

KITŰNŐ ÉS MEGBIZHATÓ

ZENEKAROKAT

felelősséggel csakis az Országos Magyar Zenész Szövetség közvetítő irodája útján (VII, Erzsébet krt. 9—11, Newyork-palota, telefon: 44-0-16) kaphat!
Hivatalos közvetítő: Augenfeld Jenő.

lehet és felvilágosítást nyújtanak; VIII, Szerdahelyi uca 17. szám alatt. Telefon: 42-5-03.

Halálozás.

Pelz Vencelné sz. Sprung Teréz úrnő f. hó 19-én hosszú szenvedés után 75. évében meghalt. Az elhunytban dr. Maszary Béla, kiváló munkatársunk, édesanyját gyászolja.

T. fizetőpínér urak! A Götz Lipót SIDOL vegyi-termékek gyárát (Budapest, XIV, Csoréi u. 14. Telefon: 96-6-86) arról értesítet bennünket, hogy szivesen becsajít rendelkezésünkre megfelelő mennyiségű számlóecédulát. Ajánljuk tehát, hogy a Sidol-gyár ezen előzékenységét minél szélesebben vegyék igénybe és akár telefon, akár levelezőlap útján közöljék címüket a gyárral, hogy az a számlóecédulákat rendelkezésünkre becsajíthassa.

Ez úton közöljük igen tisztelt kartársainkkal, hogy Simon Áron kárpitosmester, V, Alkotmány u. 12. szám alól, Sóllyom u. 22. szám alá költözött.

Kartársaink szives tudomására hozzuk, hogy Wohlstein D. burgonya és terménykereskedő V, Űgnyök u. 17. szám alól V., Csáky u. 12. szám alá költözött. Új telefonszám: 12-5-99.

Értesítjük igen tisztelt Kartársainkat, hogy Gerő Andor parkettázó cég VII., Rottenbiller u. 12. szám 12. szám alól, V. Sóllyom u. 22. szám alá költözött.

Tisztelt Kartársak! A világhírű Altwater likörgyár (Jägerndorf-Budapest) évtizedeken át nem ellenőrizte a Gessler Altwater hamisításokat, de most már maguk a tisztességes vendéglősök és szállodások felkérésére a hamisítók ellen véldharára indul. Kérjük tehát a Kartársakat, hogy a meginduló vizsgálatok előtt vigyázzanak arra, hogy az öreg Altwater fejjel ellátott palackokból mindenki valódi Gessler Siegrid-féltől süssön. Ezt kívánja saját üzletük jöhrineve is, mert az Altwater-Gessler utánzatók a valódit meg sem költetik.

Kartársaink szives figyelmébe ajánljuk Lakovics Mihály cukrász utóda Bíró Mihály cég maj hirdetését, ahová gesztenyepüré szükségletük beszerzése céljából teljes bizalommal fordulhatnak. A cég 25 éve szolgálja ki általános megelégedésre számos vendőt és így a legmelegebben ajánlhatjuk kartársainknak.

Alapítva 1885. évben.

SCHLOSSER-GERMAIN & CO.
DISTILLERIE FRANCAISE MODELE
KONYAKGYAR Budafok

WALLENHOFFER ZSIGMOND kőműves-mester és építési vállalkozó, VIII. Kisfaludy uca 26. sz. Háztartozást, karbantartást, gipszfal, rabszifal, beton, műkö, fayencalap szigetelést jótállás és kedvező fizetés mellett vállal.

JÓNÁS IMRE CIMFESTŐ

Alapítva: 1906
Készít: Címtáblákat, transzparenseket és reklámdekorációkat kiváló ízléssel és mérsékelt áron
DUCCÓ FÉNYEZÉS! Szövetség ucca 30/c.

TŰZIFÁT, SZENET, BRIKETTET, KOKSZOT

fuvartelekekben legolcsóbban szállít
Lignária Szénbányászati és Faértékesítő részvénytársaság
V., Wahrmann uca 6. Telefon: 91-1-44.
Kedvező fizetési feltételek.

Minden **asztalosmunka** kiadása előtt feltétlenül kérjen díjmentes árajánlatot, mert mindenkinél olcsóbb
HIRCSU ANDRÁS épület-, portál- és műbutorasztalos, Budapest, VII., Akácfa u. 60. Tel. 45-2-82.

Portálépítés

rajz és minta szerint legolcsóbban már

160 pengőtől
ajtót, ablakot 26 pengőért

„HUNGARIA“
BUDAPEST, V., VACI-ÚT 54. SZÁM

Fogászat

VII., Erzsébet körút 16. sz.
Műfogak 4 P, tómás 3 P, 22-es arany fog 20 P, Wipla és stb. Fehér fémekből 6 P, 7 P, 8 P. Ergő nemesfémű koronák 10-12 P. Foghúzás 150 P. Erzsébeti utca 2.50 P. 10 évi jótállás. Részletre is.
Barna J. fogorvoslásra jog. fogász. Tel: 44-0-37.

Váradi György

kárpitos, díszítő és lakberendező
Elvállal mindennemű kárpitozott bútorok, úgymint Berezely-, uri- és angol bőrgarnitúrák, fotelök, reklamierék, sezlonok, matracok, ruganyos ágybetétek készítését, teljes lakberendezéseket a legjobb kivitelben.

KEFE - ECSET - MESZÉLŐ

Vendéglői késétisztító gépkefe egyedüli gyártója. Alapítva: 1918.

MAGOS LAJOS kefekörmester
Budapest, VII., Izabella tér 5.
Magyar Színházal szemben. Üzem ugyanott.

Vállalom mindenféle gyártmányú gyors-, szekrényes-, tizedes-, híd- stb mérlegek speciális javítását és szabályszerű állami hitelesítését. Munkámért 2 évi jótállást vállalok. Kölesön mérleget adok.

Fortuna Mérleg Üzem, IX., Gát ucca 3.

FRIED JENŐ (ciánózó gázmester) korrekt fűregírtő vállalat. A szakmába vágó mindenféle fűregírtást jótállással elvállalok. Korrekt munka. — Szolid árak. Konyhai svábirítás. Kartás. Budapest VI., Csengery u. 67. III. 18. Telefon: 12-0-11.

Prima slavoniai tölgyfából **boroshordók** minden nagyságban, úgyszintén **bortölcsérek**, borkannák és szüretelő kádak
Laposa András kádarmester, VIII., Kálvária tér 13. Telefon: 37-4-57

Uti bőröndök és nesseserek, divatos női táskák és divatövek, főpincér-felszerelések
MERCUR bőrdíszműüzem
IV. Reáltanoda u. 19.

Elapra hivatkozva, 3% engedményben részesülnek

NÉMETH LÁSZLÓ

szobafestő és mázólmester
Vállal minden e szakmába vágó munkákat a legutányosabb áron a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig.
BUDAPEST, VII., Dembinszky ucca. 23. szám.

HELLER L. LAJOS

szobafestő, mázólo és tapétázó mester
KÖLTSÉGVETÉS DIJTALAN!
SZÁMOS REFERENCIA!
Budapest, X., Százados út 17.
Telefonhívó: 43-5-81.

BECK SÁNDOR

Központi fűtés, vízvezeték, esatornázás. Egészségügyi berendezések és épületbádogos munkák vállalata. BUDAPEST, VII., Akácfa u. 41. Tel: 31-4-19.

Régi ruháit

fillérekért rendbehozza,

kitisztítja és házhoz szállítja: Weltner uriszabóság
Kertész ucca 42. Telefonhívó: 31-5-24.

Bármilyen festőmunkánál Kérjen ajánlatot

Kotllár és Ordassy szobafestő, mázólo, bútorenző és tapétázó
Budapest, VII., Valeró u. 1-3. (Dob u. és Valeró u. sark)

GRÓSZ ÁGYTOLLÜZEME

legszébbben tisztít és legolcsóbban e'ad ágytollat, pelyhet.
Budape'st, VI., Király ucca 6. Az udvarban.

Gyógyhaskótók, divatfűzők, sérvkötők, lúdtalpbetéték,
gumiharisnyák, orthopéd készülékek és betegápolási cik-
kek mérték utáni speciális készítője.

SZILAGYI B. ORVOSI KÖTSZERESZ

Budapest, VII., Wesselényi ucca 26. sz. Telefon: 36-1-04.

ELBERT ÉS BALÁZS

vashátor-,
sodronyágybetét-,
kerti vasbútorgyár

Javítást vállal!

Budapest, VII., Hernád ucca 41. Telefon: 38-9-10.

MOLNÁR JÓZSEF

szén- és gázüzhely-készítő

Telefon: 34-2-25.

Alapított 1868.

Budapest, VIII., Dankó Pista ucca 4. (Volt Madách ucca.)

Ne vegyen hamisítványt!

**Ügyeljen e bélyegzőre a pasta felületén.
Igy a bélyegzett színes paszta nem válik ragadóssá**

WINTER TESTVÉREK

bornyókerekedők.

Városi iroda és eladás:

VII., Akácfa ucca 45. Telefon: 34-9-52.

Ajánlanak kiváló minőségű uradalmi fajborokat, valamint

CSEMEGE- ÉS VERMOUTH-BOROKAT

minden mennyiségben, a legolcsóbb ártól áru. Togyes próbaeredmény.

Steiner és Szimper

szobafestők, mázoló, dísz- és templomfestők

Budapest, IX., Üftői út 57. Telefon: 30-6-29.

IRÓGÉPET

irodájába, otthonába, üzletébe legolcsóbban Ede's és Deesynél vehet. Irógépkiköleszés, javítás, karbantartás, kellékek nagy raktára. Copirszalagok és másolászalagok legolcsóbban.
Budapest, VII., Akácfa-ucca 13. szám. Tel. 44-2-24.

Parkett-vállalat

Parkettjavulás olcsóbb mint a sírulás. Régi parkettája újja lesz varázsolva, szálkamentesen lesz készítve. Két évig tökéletes tartós színe és fénye marad. Régi bútorat újafényezzük és modernre alakítjuk, valamint mindennemű asztalosmunkát tökéletesen és olcsón vállalunk. Minden munkát garanciával készitünk el.

RUDÁN ISTVÁN

parkettjavalkozó asztalosüzeme

Budapest, VI Podmaniczky u. 61. Telefon: 20-5-72.

(Kérem a címre ügyelni, mert még nem vagyok benn a telefonkönyvben!)

Fővárosi Sörfőző R. T.**Fősör Maláta Pezsgő**

és

Mátyás Király (világos)

sőkülönlegességei **mindenütt** kaphatók.

Tervez és készit modern, kombinált berendezést, egy- és kétfekhelyes recamiét, fotelt, fotelagyat

Ferenfvárosi**lakberendező kárpitos**

Kárpitosáruk speciális készítője. Szézlónok, matracok és bőrgarnitúrák legolcsóbb beszerzési forrása Budapest, IX., Ferenc körút 22. Bejárát Tompa-utcai oldalon. Telefonhívó: 86-5-60. — Bőrbútorok szakszerű festését és javítását háznál is vállalok.

ZIMMER FERENC

HALKERESKEDELMI R-T.

*

Budapest, Központi Vásárcsarnok. Tel.: 854-48

FIÓKÖZLETEK: V., Gróf Tisza István u. 10. Tel.: 816-79.

VII., Rákóczi út 90. Telefon: 304-84.

IRODA: VIII., Horánszky utca 19 1 em. Tel.: 335-39.

*Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete
Szállodások, Vendéglősök, Kávéosk és Alkalmazottak
Nyugdíjgyűjteműlete*

Budapest, IX., Lónyay u. 22. Telefon: 81-1-52.

Szállodások és vendéglősök szakiskolája
Budapest, IX., Lónyay ucca 6. Telefon: 87-2-79.
Igazgatóval értekezhetni köznapokon d. u. 4-7-ig

Budapesti Vendéglősök Adóközössége
Budapest, IX., Lónyay u. 22. Telefon: 86-1-82.
Hivatalos órák: köznapokon d. e. 9-2 óráig.

A kiadóhivatal telefonszáma: 87-6-08.